

II

(Muut kuin lainsäätämismenettelyssä hyväksyttävät säädökset)

ASETUKSET

NEUVOSTON ASETUS (EU) 2022/2576,

annettu 19 päivänä joulukuuta 2022,

yhteisvastuun lisäämisestä kaasuvarustojen paremman koordinaation, luotettavien viitehintojen ja rajatylittävän kaasuvarustuksen avulla

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 122 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Venäjän federaation ilman edeltävää provokaatiota toteuttama ja perusteeton hyökkäyssota Ukrainaa vastaan ja maakaasun toimitusten ennennäkemätön väheneminen Venäjän federaatiosta jäsenvaltioihin uhkaavat unionin ja sen jäsenvaltioiden toimitusvarmuutta. Samaan aikaan kaasutoimitusten käyttäminen aseena ja Venäjän federaation harjoittama markkinoiden manipulointi kaasuvirtojen tahallisten häiriöiden avulla ovat johtaneet energian hintojen jyrkkään nousuun unionissa, mikä on paitsi vaarantanut unionin talouden, myös heikentänyt vakavasti toimitusvarmuutta.
- (2) Tämä edellyttää unionilta vahvaa ja koordinoitua reagoitua, jotta sen kansalaisia ja taloutta voidaan suojella liiallisilta ja manipuloiduilta markkinahinnoilta ja jotta voidaan varmistaa, että kaasu virtaa kaikille sitä tarvitseville kuluttajille rajojen yli, myös tilanteissa, joissa kaasua on saatavilla niukasti. Jotta voidaan vähentää riippuvuutta Venäjän federaatiosta tulevista maakaasun toimituksista ja alentaa kohtuuttomia hintoja, on ratkaisevan tärkeää koordinoita paremmin kaasun hankintoja ulkoisilta toimittajilta.
- (3) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 122 artiklan 1 kohdan mukaan neuvosto voi komission ehdotuksesta päättää jäsenvaltioiden välisen yhteisvastuun hengessä taloudellisen tilanteen kannalta aiheellisista toimenpiteistä erityisesti, jos ilmenee suuria vaikeuksia tiettyjen tuotteiden saatavuudessa, ennen kaikkea energia-alalla. Tällaisiksi suuriksi vaikeuksiksi voidaan katsoa suuri riski Venäjän kaasutoimitusten täydellisestä pysähtymisestä ja energian hintojen erittäin voimakas nousu, jotka heikentävät unionin taloutta.
- (4) Komissio ilmoitti 18 päivänä toukokuuta 2022 antamassaan tiedonannossa "REPowerEU-suunnitelma" EU:n energianhankintafoorumien perustamisesta yhdessä jäsenvaltioiden kanssa kaasun, nesteytetyn maakaasun (LNG) ja vedyn yhteistä hankintaa varten. Eurooppa-neuvosto antoi tukensa kyseiselle ilmoitukselle 30 ja 31 päivänä toukokuuta 2022. Komissio esitteli osana REPowerEU-suunnitelmaa myös EU:n ulkoisen energiastrategian, jossa selitetään, miten unioni tukee maailmanlaajuisia, puhdasta ja oikeudenmukaista energiasiirtymää kestävä, varman ja kohtuuhintaisen energian varmistamiseksi. Unioni pyrkii saavuttamaan tämän muun muassa monipuolistamalla energialähteitään, erityisesti neuvottelemalla nykyisten tai uusien kaasuntoimittajien kanssa poliittisista sitoumuksista lisätä kaasutoimituksia ja korvata siten Venäjän kaasutoimitukset Eurooppaan.

- (5) EU:n energianhankintafoorumilla voi olla keskeinen rooli etsittäessä molempia osapuolia hyödyttäviä kumppanuuksia, jotka edistävät toimitusvarmuutta ja johtavat kolmansista maista ostetun kaasun tuontihintojen alenemiseen, kun hyödynnetään täysimääräisesti unionin kollektiivista painoarvoa. Tämän tavoitteen kannalta on olennaisen tärkeää lisätä kansainvälisiä yhteyksiä kaasun toimittajiin (sekä putkikaasun että nesteytetyn maakaasun toimittajiin) ja tulevaisuuden vihreän vedyn toimittajiin. Erityisesti EU:n energianhankintafoorumia kautta toteutettava paljon tiiviimpi koordinointi jäsenvaltioiden kanssa ja niiden kesken suhteessa kolmansien maihin varmistaisi unionin kollektiivisen painoarvon suuremman vaikutuksen.
- (6) Koska toimitusvarmuuden turvaamisessa on edelleen suuria vaikeuksia, yhteishankintojen olisi autettava varmistamaan, että yrityksillä on kaikissa jäsenvaltioissa tasapuolisempi pääsy uusiin tai täydentäviin kaasulähteisiin, mikä koituu loppuasiakkaiden hyödyksi, sekä autettava varmistamaan alhaisemmat hinnat kuin mitä olisi muutoin saatettu soveltaa kaasua palveluntarjoajan kautta yksittäin hankkiviin yrityksiin.
- (7) Yhteishankinnat voisivat johtaa etuuskohtelun tai tuen myöntämiseen uusiutuvien kaasujen, kuten biometaanin ja vedyn, toimituksille, mikäli ne voidaan syöttää turvallisesti kaasuverkkoon, ja sellaisen kaasun toimituksille, joka muutoin vapautettaisiin ilmakehään tai soihdutettaisiin. Jos millään asiaankuuluvalla lainkäyttöalueella ei ole olemassa muuta muodollista oikeudellista vaatimusta, tämän asetuksen mukaisia sopimuksia tekevät yritykset voivat käyttää YK:n öljy- ja kaasualan metaanipäästöjä koskevan kumppanuuden 2.0 raportointikehystä metaanipäästöjen mittaamiseen, raportointiin ja todentamiseen koko unioniin suuntautuvassa toimitusketjussa.
- (8) Tämän asetuksen mukaisesti kehitetyn uuden mekanismin olisi oltava kaksivaiheinen. Ensimmäisessä vaiheessa unioniin sijoittautuneet maakaasualan yritykset tai kaasua kuluttavat yritykset yhdistäisivät kaasunkysyntänsä sellaisen palveluntarjoajan kautta, jonka kanssa komissio on tehnyt sopimuksen. Tämä antaisi kaasuntoimittajille mahdollisuuden tehdä tarjouksia suurten yhdistettyjen määrien perusteella sen sijaan, että ne tekisivät useita pienempiä tarjouksia niitä yksittäin lähestyville ostajille. Toisessa vaiheessa unioniin sijoittautuneet maakaasualan yritykset tai kaasua kuluttavat yritykset voivat tehdä yksittäin tai muiden kanssa koordinoitua kaasunhankintasopimuksia sellaisten maakaasun toimittajien tai tuottajien kanssa, jotka ovat vastanneet yhdistettyä kysyntää.
- (9) Koska toimitusvarmuuden turvaamisessa on edelleen suuria vaikeuksia, kysynnän yhdistämisen ja yhteishankintojen olisi autettava varmistamaan, että yrityksillä on kaikissa jäsenvaltioissa ja energiayhteisön sopimuspuolissa tasapuolisempi pääsy uusiin tai täydentäviin kaasulähteisiin, sekä loppuasiakkaiden hyödyksi autettava varmistamaan alhaisemman hinnat kuin mitä olisi muutoin sovellettu kaasua palveluntarjoajan kautta hankkiviin yrityksiin. Komission ehdotukseen asetukseksi uusiutuvien kaasujen, maakaasun ja vedyn sisämarkkinoista sisältyy jo ensimmäinen viittaus hyvin rajalliseen kaasun yhteishankinnan mahdollisuuteen tasehallintaa varten. Kyseinen ehdotus on kuitenkin peräisin ajalta ennen Venäjän federaation hyökkäyssotaa Ukrainaa vastaan. Kyseisessä ehdotuksessa ei myöskään määritelty mitään yksityiskohtaista käsitettä, vaan siinä käsiteltiin ainoastaan siirtoverkonhaltijoiden hyvin erityisiä tase-energiaan liittyviä tarpeita. Koska koordinoituja kaasuhankeja koskevien rakenteiden puuttumiseen on löydettävä välitön ja paljon kattavampi ratkaisu, on aiheellista ehdottaa väliaikaista nopeutettua ratkaisua.
- (10) Kysynnän yhdistäminen ja yhteishankinnat voisivat siten vahvistaa unionin yhteisvastuuta kaasun hankinnassa ja jakelussa. Yhteishankinnoilla olisi yhteisvastuun hengessä tuettava erityisesti yrityksiä, jotka ovat aiemmin ostaneet kaasua ainoastaan tai pääasiassa venäläisiltä toimittajilta, auttamalla niitä hankkimaan toimituksia vaihtoehtoisilta maakaasun toimittajilta tai tuottajilta edullisin ehdoin kysynnän yhdistämisen ja yhteishankinnan tuloksena.
- (11) Kysynnän yhdistämisen ja yhteishankintojen olisi edistettävä kaasuväylien täyttämistä nykyisessä hätätilanteessa, jos suurin osa Euroopan kaasuväyloistä tyhjenee tulevan talven jälkeen. Lisäksi kyseisten toimenpiteiden olisi autettava hankkimaan kaasua koordinoitummin yhteisvastuun hengessä.
- (12) Sen vuoksi kysynnän yhdistäminen ja yhteishankinnat on tarpeen toteuttaa nopeasti ja väliaikaisesti. Tämä mahdollistaisi palveluntarjoajan nopean perustamisen, mikä puolestaan mahdollistaisi kysynnän yhdistämisen. Palveluntarjoajalla, jonka kanssa komissio tekee sopimuksen, olisi vain joitakin perustoimintoja, ja sen organisoimassa prosessissa olisi ainoastaan osallistumista kysynnän yhdistämiseen koskevia pakollisia elementtejä, mutta siihen ei vielä sisältyisi sopimusehtojen pakollista koordinoitua eikä velvoitetta tehdä sitovia tarjouksia kaasun ostamiseksi sen kautta.

- (13) Maakaasualan yrityksiä tai kaasua kuluttavia yrityksiä ei olisi vaadittava ostamaan kaasua palveluntarjoajan kautta tekemällä kaasuntoimitussopimuksia tai aiesopimuksia niiden kaasuntoimittajien tai -tuottajien kanssa, jotka ovat vastanneet yhdistettyä kysyntää. Maakaasualan yrityksiä tai kaasua kuluttavia yrityksiä kuitenkin kannustetaan voimakkaasti harkitsemaan kilpailulainsäädännön mukaisia yhteistyömuotoja ja hyödyntämään palveluntarjoajaa, jotta yhteishankinnoista saataisiin täysi hyöty. Sen vuoksi palveluntarjoajan ja osallistuvien yritysten välille voitaisiin kehittää mekanismi, jossa määriteltäisiin tärkeimmät ehdot, joiden mukaisesti osallistuvat yritykset sitoutuvat ostamaan yhdistettyä kysyntää vastaavan kaasun.
- (14) On tärkeää, että komissiolla ja jäsenvaltioilla on selkeä kuva suunnitteilla olevista ja jo tehdyistä kaasuntoimitussopimuksista kaikkialla unionissa, jotta voidaan arvioida, onko toimitusvarmuutta ja energiyhteisvastausta koskevat tavoitteet saavutettu. Sen vuoksi yritysten tai jäsenvaltioiden viranomaisten olisi ilmoitettava komissiolle ja jäsenvaltioille, joihin kyseiset yritykset ovat sijoittautuneet, suunnitelluista suurista kaasuhankinnoista, joiden volyymi on yli 5 TWh/vuosi. Tätä olisi sovellettava erityisesti uusia tai uudistettuja sopimuksia koskeviin perustietoihin. Komission olisi voitava antaa maakaasualan yrityksille tai asianomaisten jäsenvaltioiden viranomaisille suosituksia, etenkin jos tiiviimpi koordinointi voisi parantaa yhteishankintojen toimivuutta tai jos tarjouskilpailun käynnistämällä kaasun hankkimiseksi tai suunnitelluilla kaasuhankinnoilla voi olla kielteinen vaikutus toimitusvarmuuteen, sisämarkkinoihin tai energiyhteisvastaukseen. Suosituksen antaminen ei saisi estää maakaasualan yrityksiä tai asianomaisten jäsenvaltioiden viranomaisia jatkamasta neuvottelua tällä välin.
- (15) Jäsenvaltioiden olisi avustettava komissiota sen arvioimisessa, parantavatko kyseiset kaasuhankinnat toimitusvarmuutta unionissa ja ovatko ne energiyhteisvastaun periaatteen mukaisia. Sen vuoksi olisi perustettava tilapäinen ohjausryhmä, joka koostuu jäsenvaltioiden ja komission edustajista ja jonka tehtävänä on auttaa tämän arvioinnin koordinoimisessa.
- (16) Sopivan palveluntarjoajan olisi huolehdittava kysynnän yhdistämisestä yhteishankintoja varten. Sen vuoksi komission olisi tehtävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046⁽¹⁾ mukaisella hankintamenettelyllä sopimus sellaisen palveluntarjoajan kanssa, joka pystyy kehittämään asianmukaisen tietoteknisen välineen ja organisoimaan kysynnän yhdistämisprosessin. Yhteishankintoihin osallistuvilta voitaisiin periä maksuja toimintakustannusten kattamiseksi.
- (17) Myöntäessään käyttöoikeuksia toimituksiin kysynnän yhdistämiseen osallistuvien yritysten kesken palveluntarjoajan olisi sovellettava menetelmiä, jotka eivät johtaisi syrjintään kysynnän yhdistämiseen osallistuvien pienempien ja suurempien osapuolien välillä ja joiden olisi oltava oikeudenmukaisia yksittäisten yritysten pyytämistä kaasumääristä riippumatta. Palveluntarjoajan olisi esimerkiksi myönnettävät käyttöoikeudet suhteessa kaasumääriin, jotka yksittäinen yritys ilmoitti ostavansa tietyn toimitusajan ja -paikan osalta. Tämä saattaa olla merkityksellistä tapauksissa, joissa toimitukset eivät riittävällä tavalla kata kysyntää unionin markkinoilla.
- (18) Kysynnän yhdistäminen ja maakaasun hankinta ovat monimutkaisia prosesseja, joissa on otettava huomioon useita tekijöitä, jotka eivät rajoitu vain hintoihin vaan sisältävät myös määriä, toimituspaikkoja ja muita parametreja. Sen vuoksi valitulla palveluntarjoajalla olisi oltava tarvittava kokemus maakaasun tai siihen liittyvien palvelujen hankintojen hallinnoinnista ja yhdistämisestä unionin tasolla. Kysynnän yhdistäminen ja maakaasun hankinta ovat myös ratkaisevan tärkeitä tekijöitä kaasun toimitusvarmuuden varmistamisessa ja energiyhteisvastaun periaatteen turvaamisessa unionissa.
- (19) On erittäin tärkeää suojata kaupallisesti arkaluonteiset tiedot, kun tietoja asetetaan komission, tilapäisen ohjausryhmän jäsenten tai kysynnän yhdistämiseen käytettävän tietoteknisen välineen perustavan tai sitä hallinnoivan palveluntarjoajan saataville. Sen vuoksi komission olisi sovellettava tehokkaita välineitä näiden tietojen

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1).

suojaamiseksi luvattomalta pääsylvä ja kyberturvallisuusriskeiltä. Henkilötietoja, joita saatetaan käsitellä kysynnän yhdistämisen ja yhteishankintojen osana, olisi käsiteltävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 ⁽²⁾ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1725 ⁽³⁾ mukaisesti.

- (20) Yhteishankinnat voitaisiin toteuttaa eri muodoissa. Ne voitaisiin toteuttaa sellaisen palveluntarjoajan järjestämällä tarjouskilpailuilla tai huutokaupoilla, joka yhdistää tietoteknistä välinettä käyttämällä maakaasualan yritysten ja kaasua kuluttavien yritysten kysynnän, jotta se mahdollisesti vastaisi maakaasun toimittajien tai tuottajien tarjouksia.
- (21) Kysynnän yhdistämisen ja yhteishankintojen yhtenä tavoitteena on vähentää tarpeettomien hinnankorotusten riskiä, joka aiheutuu, kun yritykset tekevät tarjouksia samasta kaasuerästä. Sen varmistaminen, että yhteishankinnoista saatava hyöty tavoittaa loppuasiakkaat, riippuu viime kädessä yritysten omista päätöksistä. Suurten yritysten olisi toimittava hillitysti, vaikka ne voisivat myydä kaasun korkeammilla hinnoilla. Yritysten, jotka hyötyvät alhaisemmista hinnoista hankkimalla kaasua yhteishankinnoilla, olisi siirrettävä kyseiset hyödyt kuluttajille. Alhaisempien hintojen välittyminen olisi tärkeä indikaattori yhteishankinnan onnistumisesta, sillä se on ratkaisevan tärkeää kuluttajien kannalta.
- (22) Unioniin sijoittautuneiden maakaasualan yritysten ja kaasua kuluttavien yritysten olisi voitava osallistua yhteishankintaan. Yhteishankinta voi hyödyttää erityisesti myös teollisuuskuluttajia, jotka käyttävät tuotantoprosesseissaan runsaasti kaasua, kuten lannoitteiden, teräksen, keramiikan ja lasin tuottajia, antamalla niille mahdollisuuden yhdistää kysyntänsä, tehdä sopimuksia kaasu- ja LNG-eristä ja jäsentää toimitukset erityistarpeidensa mukaisesti. Yhteishankinnan järjestämistä koskevassa prosessissa olisi oltava läpinäkyvät säännöt siitä, miten siihen liitytään, ja olisi varmistettava yhteishankinnan avoimuus.
- (23) Kysynnän yhdistämisen ja yhteishankintojen avaaminen myös Länsi-Balkanin kumppanimaille ja kolmelle assosioituneelle itäiselle kumppanimaille on unionin ilmoitettu poliittinen tavoite. Sen vuoksi energiayhteisön sopimuspuoliin sijoittautuneiden yritysten olisi voitava osallistua tässä asetuksessa vahvistettuun kysynnän yhdistämiseen ja yhteishankintaan edellyttäen, että tarvittavat järjestelyt on toteutettu.
- (24) Unionin riippuvuutta Venäjän federaatiosta tulevista kaasutoimituksista on tarpeen vähentää. Yritykset, jotka ovat Venäjän federaation määräysvallassa tai minkä tahansa venäläisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön määräysvallassa tai jotka ovat SEUT 215 artiklan nojalla vahvistettujen unionin rajoittavien toimenpiteiden kohteena tai jotka ovat tällaisten rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevien muiden luonnollisten henkilöiden, oikeushenkilöiden, yhteisöjen tai elinten omistuksessa tai määräysvallassa, olisi sen vuoksi suljettava pois yhteishankinnoista ja yhteishankintaprosessin järjestämisestä.
- (25) Jotta estetään se, että toimituslähteiden monipuolistamista ja irtautumista Venäjän federaatiosta tulevista kaasutoimituksista koskeva tavoite vaarantuisi siitä syystä, että venäläisten luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden määräysvallassa olevat yritykset tai muut elimet taikka Venäjän federaatioon sijoittautuneet yritykset osallistuvat kysynnän yhdistämiseen tai yhteishankintoihin, myös kyseisiltä elimiltä olisi evättävä mahdollisuus osallistua niihin.
- (26) Venäjän federaatiosta peräisin olevaa maakaasua ei olisi myöskään ostettava yhteishankintoina. Tämän vuoksi maakaasua, joka saapuu jäsenvaltioihin tai energiayhteisön sopimuspuoliin tiettyjen tulopisteiden kautta, ei olisi ostettava yhteishankintoina, sillä on todennäköistä, että Venäjän federaatiosta peräisin oleva maakaasu saapuu jäsenvaltioihin tai energiayhteisön sopimuspuoliin kyseisten tulopisteiden kautta.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1725, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39).

- (27) Kaasun yhteishankintoihin osallistuvat saattavat tarvita takauksia siltä varalta, että jokin osallistuvista yrityksistä ei pystyisi maksamaan lopullisesta sovitusta määrästä. Jäsenvaltiot tai muut sidosryhmät voivat antaa yhteishankintoihin osallistuville taloudellista tukea, myös takauksia. Taloudellisen tuen myöntämisessä olisi noudatettava unionin valtioneuvoston sääntöjä, tarvittaessa myös komission 23 päivänä maaliskuuta 2022 hyväksymiä kriisiajan tilapäisiä valtioneuvoston päätöksiä, sellaisena kuin ne ovat muutettuna 28 päivänä lokakuuta 2022.
- (28) Kaasunvarastojen täyttäminen on olennaisen tärkeää toimitusvarmuuden takaamiseksi unionissa. Koska maakaasun toimitukset Venäjän federaatiosta ovat vähentyneet, jäsenvaltioilla voi olla vaikeuksia täyttää kaasunvarastot kaasun toimitusvarmuuden takaamiseksi talveksi 2023/2024 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2022/1032 (*) säädetyllä tavalla. Palveluntarjoajan toteuttama kysynnän yhdistäminen voisi auttaa jäsenvaltioita vähentämään kyseisiä haasteita. Se voisi kilpailulainsäädännön rajoissa tukea erityisesti varastojen koordinoitua täyttöä ja hallintaa seuraavaa täyttökautta silmällä pitäen, jolloin voitaisiin välttää muun muassa koordinoimattomasta täytöstä johtuvat liialliset hintapiikit.
- (29) Sen varmistamiseksi, että yhteishankinnoilla edistetään kaasunvarastojen täyttämistä asetuksessa (EU) 2022/1032 vahvistettujen välitavoitteiden mukaisesti, jäsenvaltioiden olisi toteutettava asianmukaiset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että niiden lainkäyttövaltaan kuuluvat maakaasualan yritykset ja kaasua kuluttavat yritykset käyttävät palveluntarjoajan järjestämää prosessia yhtenä mahdollisena keinona täyttötavoitteiden saavuttamiseksi.
- (30) Asetuksessa (EU) 2022/1032 edellytetään, että jäsenvaltiot täyttävät kaasunvarastonsa 90-prosenttisesti 1 päivään marraskuuta 2023 mennessä. Tämä tavoite on korkeampi kuin 1 päivään marraskuuta 2022 asetettu tavoite (80 prosenttia). Yhteishankinnat voisivat auttaa jäsenvaltioita saavuttamaan tämän uuden tavoitteen. Tätä varten jäsenvaltioiden olisi vaadittava kotimaisia yrityksiä käyttämään palveluntarjoajaa riittävän suurten kaasun kysyntämäärien yhdistämiseen, jotta voidaan vähentää riskiä siitä, että niiden kaasunvarastoja ei saada täytettyä. Jäsenvaltioiden olisi edellytettävä, että niiden yritykset sisällyttävät kysynnän yhdistämisprosessiin määrät, jotka vastaavat vähintään 15 prosenttia niiden varastojen ensi vuoden täyttötavoitemäärästä, mikä vastaa koko unionissa noin 13,5:tä miljardia kuutiometriä. Jäsenvaltioiden, joiden alueella ei ole maanalaisia kaasunvarastoja, olisi osallistuttava kysynnän yhdistämisprosessiin määrillä, jotka vastaavat 15:tä prosenttia niiden Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1938 (²) 6 c artiklan mukaisesta taakanjakovelvoitteesta.
- (31) Kysynnän yhdistämisen ja yhteishankintojen yhteydessä ei määrätä kaasunvarastojen hallinnosta, strategiset kaasunvarastot mukaan lukien, eivätkä ne rajoita asetusten (EU) 2017/1938 ja (EU) 2022/1032 soveltamista.
- (32) Jotta yhteishankintoja voitaisiin käyttää tehokkaasti ja jotta voitaisiin tehdä kaasusopimuksia palveluntarjoajalle kaasua tarjoavien toimittajien kanssa, yritysten olisi voitava koordinoita hankintaehtoja, kuten määriä, kaasun hintaa ja toimituspaikkoja ja -aikaa, unionin lainsäädännön rajoissa. Kaasunhankintakonsortioon osallistuvien yritysten olisi kuitenkin SEUT 101 artiklan mukaisesti varmistettava, että suoraan tai välillisesti vaihdettavat tiedot rajoittuvat siihen, mikä on ehdottoman välttämätöntä asetetun tavoitteen saavuttamiseksi. Lisäksi tämän asetuksen läpinäkyvyyttä ja hallintoa koskevilla säännöksillä olisi varmistettava, että hankintakonsortion sopimukset eivät vaaranna toimitusvarmuutta eivätkä energiayhteisvastausta, erityisesti silloin, kun jäsenvaltiot osallistuvat suoraan tai välillisesti hankintaprosessiin.
- (33) Kaasunhankintakonsortioita voidaan perustaa useampi kuin yksi, mutta tehokkain vaihtoehto olisi muodostaa yksi kaasunhankintakonsortio, johon kuuluu mahdollisimman monta yritystä kysynnän yhdistämiseksi palveluntarjoajan kautta ja joka on suunniteltu tavalla, joka on yhteensopiva unionin kilpailuoikeuden kanssa. Lisäksi voimien yhdistämisen yhdeksi kaasunhankintakonsortioiksi olisi vahvistettava unionin neuvotteluvoimaa markkinoilla ja mahdollistettava suotuisat ehdot, joita tuskin voitaisiin saavuttaa pienempien yritysten toimesta tai toimimalla hajanaisemmin.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/1032, annettu 29 päivänä kesäkuuta 2022, asetusten (EU) 2017/1938 ja (EY) N:o 715/2009 muuttamisesta kaasun varastoinnin osalta (EUVL L 173, 30.6.2022, s. 17).

(²) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/1938, annettu 25 päivänä lokakuuta 2017, toimista kaasun toimitusvarmuuden turvaamiseksi ja asetuksen (EU) N:o 994/2010 kumoamisesta (EUVL L 280, 28.10.2017, s. 1).

- (34) Tämän asetuksen mukaisten kaasunhankintakonsortioiden perustamisessa ja toteuttamisessa olisi noudatettava unionin kilpailusääntöjä, siten kuin niitä sovelletaan vallitsevissa poikkeuksellisissa markkinaolosuhteissa. Komissio on ilmoittanut olevansa valmis ohjeistamaan yrityksiä tällaisen kaasunhankintakonsortion suunnittelussa ja tekemään neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003⁽⁶⁾ 10 artiklan nojalla päätöksen SEUT 101 ja 102 artiklan soveltamatta jättämisestä, jos asiaankuuluvat suoja-toimet otetaan käyttöön ja niitä noudatetaan. Komissio on myös ilmoittanut olevansa valmis antamaan epävirallisia ohjeita siltä osin kuin muihin konsortioihin osallistuvat yritykset ovat epävarmoja siitä, miten niiden yhteishankintajärjestelyn yhtä tai useampaa osatekijää arvioidaan unionin kilpailusääntöjen mukaisesti.
- (35) Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti kysynnän yhdistämistä ja yhteishankintoja koskevat toimenpiteet eivät ylitä sitä, mikä on tarpeen niiden tavoitteen saavuttamiseksi, koska kyseiset toimenpiteet toteutetaan vapaaehtoiselta pohjalta, lukuun ottamatta rajoitettua poikkeusta, joka koskee pakollista osallistumista kysynnän yhdistämiseen kaasuväylien täyttämistä varten. Lisäksi yksityiset yritykset pysyvät edelleen yhteishankinnan yhteydessä tehtävien kaasuntoimitussopimusten osapuolina.
- (36) Jotta voidaan optimoida unionin nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten vastaanottokapasiteetti ja kaasuväylien käyttö, tarvitaan läpinäkyvyyttä lisääviä järjestelyjä ja organisoituja markkinoita, jotka helpottavat kaasun varastointikapasiteetin ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten kapasiteetin jälkimarkkinakauppaa, samalla tavoin kuin kaasuputkistoissa tapahtuvien siirtojen tapauksessa. Tämä on erityisen tärkeää hätätilanteessa ja kaasuväylien siirryessä Venäjän federaatiosta tulevasta putkikaasusta nesteytettyyn maakaasuun. Komission ehdotukset direktiiviksi uusiutuvien kaasujen ja maakaasun sekä vedyn sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja asetukseksi uusiutuvien kaasujen, maakaasun ja vedyn sisämarkkinoista sisältävät asiaa koskevia säännöksiä. Kyseisten säännösten aikaistaminen osana kriisitoimia on ratkaisevan tärkeää, jotta nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksia ja kaasuväylien voidaan käyttää tehokkaammin ja riittävän läpinäkyvästi. Euroopan laajuisen avoimuusfoorumin osalta jäsenvaltioiden olisi voitava käyttää nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksia ja kaasuväylien koskevia nykyisiä unionin avoimuusfoorumeja, jotta varmistetaan tämän asetuksen nopea täytäntöönpano. Jälkimarkkinoilla myytävän kapasiteetin varausalustan osalta nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksen haltijoiden ja kaasuväylien haltijoiden olisi voitava hyödyntää nykyisiä alustojaan lisäämällä niihin tarvittavia ominaisuuksia.
- (37) Kaasunsiirtokapasiteetin pitkän aikavälin varausten osalta nykyisissä ylikuormituksen hallintaa koskevissa säännöissä säädetään "käytä tai menetä" -menettelyistä. Kyseiset menettelyt ovat kuitenkin hitaita, sillä kestää vähintään kuusi kuukautta, ennen kuin ne alkavat vaikuttaa, ja ne edellyttävät kansallisilta sääntelyviranomaisilta raskaita hallinnollisia menettelyjä. Sen vuoksi kyseisiä sääntöjä olisi tiukennettava ja yksinkertaistettava, jotta kaasuverkonhaltijat voivat reagoida nopeasti kaasuväylien muutoksiin ja puuttua mahdolliseen ylikuormitukseen. Uudet säännöt voisivat erityisesti nopeuttaa sellaisen käyttämättömän pitkän aikavälin kapasiteetin myyntiä, joka muutoin jäisi kokonaan käyttämättä, mikä tehostaisi putkistojen käyttöä.
- (38) Siirtoverkonhaltijoiden olisi analysoitava saatavilla olevat tiedot siitä, miten verkon käyttäjät käyttävät siirtoverkkoa, ja määritettävä, onko sovittua kiinteää kapasiteettia vajaakäytetty. Tällainen vajaakäyttö olisi määriteltävä tilanteeksi, jossa verkonkäyttäjä on käyttänyt tai tarjonnut markkinoilla keskimäärin alle 80 prosenttia varatusta kiinteästä kapasiteetista edeltävien 30 päivän aikana. Vajaakäytön tapauksessa siirtoverkonhaltijan olisi julkaistava käytettävissä oleva kapasiteetti seuraavaa kuukausittaista huutokauppaa varten ja sen jälkeen huutokaupattava se. Vaihtoehtoisesti kansallisten sääntelyviranomaisten olisi sen sijaan voitava päättää kiinteän kapasiteetin seuraavan päivän "käytä tai menetä" -mekanismien käyttämisestä. Tässä viimeksi mainitussa tapauksessa mekanismia olisi sovellettava kaikkiin yhteenliitännäisiin ylikuormituksesta riippumatta.
- (39) Yritysten, jotka ostavat kaasua tai tarjoavat kaasun toimituksia ennalta määriteltyihin toimituspaikkoihin yhteishankinnan kautta, olisi varmistettava siirtokapasiteetti kaasun hankintapaikoista sen määränpäähen. Sovellettavien sisämarkkinasääntöjen, mukaan lukien kaasuverkkosäännöstö, tarkoituksena on auttaa varmistamaan siirtokapasiteetti. Kansallisten sääntelyviranomaisten, siirtoverkonhaltijoiden, nesteytetyn maakaasun käsittely-

⁽⁶⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 1/2003, annettu 16 päivänä joulukuuta 2002, perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta (EYVL L 1, 4.1.2003, s. 1).

laitosten haltijoiden ja kaasuvarastojen haltijoiden sekä varausalustojen olisi tarkasteltava mahdollisuuksia parantaa infrastruktuurin käyttöä kohtuuhintaisella tavalla tarkastelemalla mahdollisuutta kehittää uusia siirtokapasiteetti-tuotteita, joilla EU:n sisäiset yhteenliitäntäpisteet, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitokset ja kaasuvarastot liitetään toisiinsa noudattaen samalla sovellettavia sisämarkkinasääntöjä, erityisesti komission asetusta (EU) 2017/459 (7).

- (40) Vaikka poikkeukselliset kriisiolosuhteet aiheuttavat Euroopan kaasuverkoissa virtausmallien muutoksia, jotka johtavat tietyissä unionin yhteenliitäntäpisteissä poikkeuksellisen korkeisiin pullonkaulatuloihin, jonkin verran joustoja voitaisiin nykyisten sääntöjen nojalla löytää tilanteesta kärsivien jäsenvaltioiden asiaankuuluvien sääntelyvi-ranomaisten kanssa käytävässä vuoropuhelussa, tapauksen mukaan komission avulla.
- (41) Venäjän federaation hyökkäys Ukrainaan on aiheuttanut merkittäviä epävarmuustekijöitä ja häiriöitä Euroopan maakaasumarkkinoilla. Tämän johdosta kyseiset markkinat ovat viime kuukausina kuvastaneet toimituksiin liittyvää epävarmuutta, ja tästä epävarmuudesta johtuvat markkinaodotukset ovat johtaneet erittäin korkeisiin ja epävakaisiin maakaasun hintoihin kyseisillä markkinoilla. Tämä on puolestaan aiheuttanut lisäpainetta markkinaosa-puolille ja haitannut unionin energiamarkkinoiden sujuvaa toimintaa.
- (42) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2014/65/EU (8) vahvistetaan säännöt, joilla varmistetaan niiden kauppapaikkojen moitteeton toiminta, joissa käydään kauppaa myös energiaan liittyvillä hyödykejohdannaisilla. Kyseisessä direktiivissä säädetään, että jäsenvaltioiden on edellytettävä, että säännellyllä markkinalla on käytössä mekanismit, joilla taataan rahoitusmarkkinoiden tasapuolinen ja asianmukainen toiminta. Tällaisilla mekanismeilla ei kuitenkaan ole tarkoitus rajoittaa päivänsisäistä hintakehitystä, eikä niillä ole pystytty estämään kaasu- ja sähköjohdannaismarkkinoilla havaittua poikkeuksellista volatiliteettia.
- (43) Kun otetaan huomioon markkinaosapuolten kohtaamat vaikeudet kauppapaikoissa, joissa käydään kauppaa energiaan liittyvillä hyödykejohdannaisilla, sekä kiireellinen tarve varmistaa, että energijohdannaismarkkinat täyttävät tehtävänsä reaalityökalouden suojaustarpeiden järjestämisessä, on asianmukaista vaatia kauppapaikkoja, joissa käydään kauppaa energiaan liittyvillä hyödykejohdannaisilla, ottamaan käyttöön väliaikaisia päivänsisäisen volatiliteetin hallintamekanismeja, jotta liiallisia hinnanmuutoksia voidaan hillitä tehokkaammin. Jotta voidaan varmistaa, että tällaisia mekanismeja sovelletaan kaikkein tärkeimpiin sopimuksiin, niitä olisi sovellettava energiaan liittyviin johdannaisiin, joiden maturiteetti on enintään 12 kuukautta.
- (44) Kauppapaikat, jotka tarjoavat energiaan liittyviä hyödykejohdannaisia, sallivat usein useiden energia-alan yritysten osallistumisen kaikista jäsenvaltioista. Tällaiset energia-alan yritykset ovat vahvasti riippuvaisia johdannaisista, joilla käydään kauppaa tällaisissa kauppapaikoissa, varmistaakseen ratkaisevan tärkeät kaasu- ja sähkötoimitukset kaikkialla unionissa. Kauppapaikoissa, joissa käydään kauppaa energiaan liittyvillä hyödykejohdannaisilla, esiintyvät liialliset hinnanmuutokset vaikuttavat näin ollen energia-alan yritysten toimintaan kaikkialla unionissa ja vaikuttavat viime kädessä kielteisesti myös loppukuluttajiin. Päivänsisäisen volatiliteetin hallintamekanismien toteutusta ja soveltamista olisi sen vuoksi koordinoitava jäsenvaltioiden välisen yhteisvastuun hengessä sen varmistamiseksi, että energian toimitusvarmuuden kannalta olennaiset toimijat kaikissa jäsenvaltioissa hyötyvät suojatoimista sellaisten suurten hinnanmuutosten varalta, jotka haittaavat niiden liiketoiminnan jatkumista, mikä olisi haitallista myös loppukuluttajille.
- (45) Päivänsisäisen volatiliteetin hallintamekanismeilla olisi varmistettava, että hintojen liialliset muutokset kaupankäyn-tipäivän sisällä estetään. Kyseisten mekanismien olisi perustuttava säännöllisin väliajoin havaittuun markkinahintaan. Kun otetaan huomioon energijohdannaismarkkinoilla käytettävien välineiden suuri kirjo ja tällaisiin välineisiin liittyvien kauppapaikkojen erityispiirteet, päivänsisäisen volatiliteetin hallintamekanismit olisi mukautettava kyseisten välineiden ja markkinoiden erityispiirteisiin. Sen vuoksi kauppapaikkojen olisi vahvistettava hintarajat ottaen huomioon kunkin asiaankuuluvan energiaan liittyvän hyödykejohdannaisen erityispiirteet, kyseisen johdannaismarkkinan likviditeettiprofiili ja sen volatiliteettiprofiili.

(7) Komission asetusta (EU) 2017/459, annettu 16 päivänä maaliskuuta 2017, kaasunsiirtojärjestelmien kapasiteetinjakomekanismien verkkosääntöjen vahvistamisesta ja asetuksen (EU) N:o 984/2013 kumoamisesta (EUVL L 72, 17.3.2017, s. 1).

(8) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 349).

- (46) Määritettäessä aloitushintaa kaupankäyntipäivän ensimmäisen viitehinnan vahvistamiseksi kauppapaikan olisi käytettävä menetelmää, jota se tavallisesti soveltaa määrittääkseen hinnan, jolla tietystä energiaan liittyvästä hyödykejohtannaisesta käydään kaupankäyntipäivän alussa ensimmäiseksi kauppaa. Määritettäessä aloitushintaa kaupankäynnin mahdollisesti keskeydyttyä kaupankäyntipäivän aikana kauppapaikan olisi sovellettava sopivimmaksi katsomaansa menetelmää sen varmistamiseksi, että asianmukainen kaupankäynti käynnistetään uudelleen.
- (47) Kauppapaikkojen olisi voitava toteuttaa päivänsisäisen volatilitietin hallintamekanismi joko sisällyttämällä se olemassa oleviin hintavaihtelurajoihinsa, jotka ne ovat jo ottaneet käyttöön direktiivin 2014/65/EU mukaisesti, tai täydentävänä mekanismina.
- (48) Jotta voidaan varmistaa kauppapaikan toteuttaman päivänsisäisen volatilitietin hallintamekanismin toiminnan läpinäkyvyys, kauppapaikkojen olisi ilman aiheutonta viivytystä julkistettava kuvaus sen yleisistä ominaisuuksista tai aina, kun ne hakevat muutosta. Tasapuolisen ja asianmukaisen kaupankäynnin turvaamiseksi kauppapaikkoja ei kuitenkaan olisi veloitettava julkistamaan käyttöön ottamansa mekanismin kaikkia teknisiä parametreja.
- (49) Jos tiedot, jotka Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen, jäljempänä 'ESMA', on kerännyt volatilitietin hallintamekanismin toteuttamisesta kauppapaikoissa, joissa käydään kauppaa unionissa energiaan liittyvillä hyödykejohtannaisilla, osoittavat, että mekanismin toteuttamisen johdonmukaisuutta on tarpeen parantaa, jotta voidaan varmistaa liiallisen hintavolatilitietin tehokkaampi hallinta kaikkialla unionissa, komission olisi voitava täsmentää päivänsisäisen volatilitietin hallintamekanismin yhdenmukaiset toteuttamisedellytykset, kuten hintarajojen määrittystiheys tai toteutettavat toimenpiteet, jos kaupankäynti siirtyy kyseisten hintarajojen ulkopuolelle. Komission olisi voitava ottaa huomioon kunkin energiaan liittyvän hyödykejohtannaisen erityispiirteet, kyseisen johdannaismarkkinan likviditeetti-profiili ja sen volatilitietin-profiili.
- (50) Jotta kauppapaikoilla olisi riittävästi aikaa toteuttaa tässä asetuksessa määritelty päivänsisäisen volatilitietin hallintamekanismi tehokkaasti, niille olisi annettava 31 päivään tammikuuta 2023 saakka aikaa ottaa käyttöön kyseinen mekanismi. Sen varmistamiseksi, että kauppapaikat pystyvät puuttumaan liiallisiin hinnanmuutoksiin nopeasti jo ennen kyseisen mekanismin perustamista, niillä olisi oltava käytössä alustava mekanismi, jolla voidaan yleisesti ottaen saavuttaa sama tavoite kuin päivänsisäisen volatilitietin hallintamekanismilla.
- (51) Päivänsisäisillä volatilitietin hallintamekanismeilla kauppapaikoille ja kauppiaille asetetut velvoitteet ja rajoitukset eivät ylitä sitä, mikä on tarpeen, jotta energiayhtiöt voivat jatkaa osallistumistaan kaasu- ja sähkömarkkinoille ja täyttää suojautumistarpeensa, ja ne edistävät siten energian toimitusvarmuutta loppukuluttajille.
- (52) Jotta voidaan varmistaa päivänsisäisen volatilitietin hallintamekanismien tehokas soveltaminen, toimivaltaisten viranomaisten olisi valvottava niiden toteuttamista kauppapaikoissa ja raportoitava siitä säännöllisesti ESMA:lle. Jotta voidaan varmistaa päivänsisäisen volatilitietin hallintamekanismien johdonmukainen toteuttaminen, toimivaltaisten viranomaisten olisi myös varmistettava, että erot kyseisten mekanismien toteuttamisessa kauppapaikoissa ovat asianmukaisesti perusteltuja.
- (53) Jotta voidaan puuttua mahdollisiin eroihin päivänsisäisen volatilitietin hallintamekanismien soveltamisessa jäsenvaltioiden välillä, ESMA:n olisi toimivaltaisten viranomaisten toimittamien raporttien perusteella koordinoitava jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten toimia ja dokumentoitava havaitut erot tavassa, jolla kauppapaikat toteuttavat päivänsisäisen volatilitietin hallintamekanismeja eri lainkäyttöalueilla unionissa.

- (54) Kun otetaan huomioon Venäjän federaatiosta tulevien maakaasutoimitusten ennennäkemätön väheneminen ja uusien äkillisten toimitushäiriöiden jatkuva riski, unionilla on kiireellinen tarve monipuolistaa kaasutoimituksiaan. Nesteytetyn maakaasun markkinat ovat kuitenkin edelleen kehitymässä Euroopassa, ja on vaikea arvioida näillä markkinoilla vallitsevien hintojen oikeellisuutta. Jotta unioniin suuntautuvien nesteytetyn maakaasun toimitusten hinta voitaisiin arvioida täsmällisesti, objektiivisesti ja luotettavasti, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2019/942⁽⁹⁾ perustettu Euroopan energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston (ACER) olisi kerättävä kaikki LNG-markkinatiedot, jotka ovat tarpeen päivittäisen nesteytetyn maakaasun hinta-arvioinnin laatimiseksi.
- (55) Hinta-arvioinnin olisi perustuttava kaikkiin liiketoimiin, jotka liittyvät nesteytetyn maakaasun toimituksiin unioniin. ACERille olisi annettava valtuudet kerätä nämä markkinatiedot kaikilta osapuolilta, jotka osallistuvat nesteytetyn maakaasun toimituksiin unioniin. Kaikki tällaiset osapuolet olisi velvoitettava ilmoittamaan kaikki LNG-markkinatietonsa ACERille niin reaaliaikaisesti kuin on teknisesti mahdollista joko liiketoimen toteutumisen tai liiketoimen toteuttamista koskevan osto- tai myyntitarjouksen esittämisen jälkeen. ACERin hinta-arvioinnin olisi sisällettävä kattavimmat tiedot, mukaan lukien transaktiohinnat, ja 31 päivästä maaliskuuta 2023 alkaen unioniin suuntautuvien nesteytetyn maakaasun toimitusten osto- ja myyntihinnat. Julkaisemalla päivittäin tämä objektiivinen hinta-arvio sekä määritetty ero markkinoiden muihin viitehintoihin LNG-viitearvon muodossa, tasoitetaan tietä sille, että markkinaosapuolet ottavat sen vapaaehtoisesti käyttöön viitehintana sopimuksissaan ja liiketoimissaan. Kun nesteytetyn maakaasun hinta-arviointi ja LNG-viitearvon käyttö on vakiintunut, niistä voisi myös tulla vertailuindeksi johdannaissojimuksille, joita käytetään suojautumiseen nesteytetyn maakaasun hinnalta tai nesteytetyn maakaasun hinnan ja muiden kaasunhintojen väliseltä hintaerolta. Koska nesteytetyn maakaasun hinta-arviointi on tarpeen ottaa käyttöön kiireellisesti, kyseinen arviointi olisi julkaistava ensimmäisen kerran viimeistään 13 päivänä tammikuuta 2023.
- (56) ACERille Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1227/2011⁽¹⁰⁾ ja komission täytäntöönpanoasetuksella (EU) N:o 1348/2014⁽¹¹⁾, jäljempänä yhdessä 'REMIT', annetut valtuudet eivät riitä muodostamaan täydellistä ja kattavaa tietokokonaisuutta kaikista nesteytetyn maakaasun toimituksista unioniin. Tällainen päivittäistä hinta-arviointia varten laadittava kattava ja täydellinen tietokokonaisuus on kuitenkin tarpeen, jotta unioni voi yhteisvastuun hengessä hallinnoida kansainväliseen nesteytetyn maakaasun tuontiin liittyvää hankintapolitiikkaansa erityisesti meneillään olevassa kriisitilanteessa. Myös nesteytettyä maakaasua koskevista sopimuksista tarvitaan asiaankuuluvia tietoja, jotta voidaan varmistaa hintakehityksen seuranta sekä tietojen laadunvalvonta ja laadunvarmistus. Tämän tilapäisen välineen olisi mahdollistettava se, että ACER voi kerätä kaikki markkinatiedot, joita tarvitaan kattavan ja edustavan arvion tekemiseksi unioniin suuntautuvien nesteytetyn maakaasun toimitusten hinnoista.
- (57) Vaikka päivittäisen nesteytetyn maakaasun hinta-arvioinnin ja LNG-viitearvon pysyvä käyttöönotto olisi myöhemmässä vaiheessa sisällytettävä REMITin laajempaan tarkistamiseen, meneillään oleva kriisitilanne edellyttää jo nyt kiireellisiä toimia, jotta unioniin suuntautuviin nesteytetyn maakaasun toimituksiin ja tarkkaan hinnoitteluun liittyviä vakavia vaikeuksia voidaan käsitellä väliaikaisesti, kunnes REMITin tarkistus voidaan hyväksyä tavallista lainsäätämisympäristöstä noudattaen.
- (58) Jotta voidaan välittömästi lisätä hintojen läpinäkyvyyttä ja suunnitteluvarmuutta nesteytetyn maakaasun tuontimarkkinoilla, olisi täsmennettävä, että asiaa koskevien tietokokonaisuuksien olisi sisällettävä tiedot toteutettujen nesteytetyn maakaasun liiketoimien hinnoista ja määristä, unioniin suuntautuviin nesteytetyn maakaasun toimituksiin liittyvien osto- ja myyntitarjousten hinnoista ja määristä sekä tapauksen mukaan siitä pitkän aikavälin sopimuksen hintakaavasta, josta hinta on johdettu.
- (59) Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvat LNG-markkinaosapuolet olisi määriteltävä osapuoliksi, jotka osallistuvat unioniin toimitettavien nesteytetyn maakaasun erien ostoon tai myyntiin. Kyseisiin LNG-markkinaosapuoliin olisi sovellettava REMITin mukaisesti markkinaosapuoliin sovellettavia velvoitteita ja kieltoja.

⁽⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/942, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, Euroopan unionin energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston perustamisesta (EUVL L 158, 14.6.2019, s. 22).

⁽¹⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1227/2011, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta (EUVL L 326, 8.12.2011, s. 1).

⁽¹¹⁾ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1348/2014, annettu 17 päivänä joulukuuta 2014, tietojen ilmoittamisesta energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1227/2011 8 artiklan 2 ja 6 kohdan täytäntöönpanemiseksi (EUVL L 363, 18.12.2014, s. 121).

- (60) ACERilla olisi yhteistyössä komission kanssa oltava laajat valtuudet täsmentää keräämiensä markkinatietojen laatu ja sisältö, jotta se voi tehdä päivittäisen hinta-arvioinnin unioniin suuntautuvista nesteytetyn maakaasun toimituksista. Sillä olisi myös oltava laaja harkintavalta parhaaksi katsomansa siirtoprotokollan valinnassa. Jotta ilmoitettavien markkinatietojen laatu olisi mahdollisimman korkea, ACERille olisi annettava valtuudet täsmentää kaikki sille ilmoitettavien markkinatietojen parametrit. Parametreihin olisi sisällyttävä muun muassa viiteyksiköt, joissa hintatiedot ilmoitetaan, viiteyksiköt, joissa määrälliset tiedot ilmoitetaan, liiketoimen erääntymisajat tai liiketoiminta edeltävät osto- ja myyntitarjoustiedot sekä siirtoprotokollat, joita käytetään vaadittujen tietojen toimittamiseen ACERille.
- (61) ACERin olisi myös vahvistettava menetelmä, jota se käyttää päivittäisen nesteytetyn maakaasun hinta-arvioinnin ja LNG-viitearvon määrittämiseksi, sekä menettely tämän menetelmän säännöllistä uudelleentarkastelua varten.
- (62) Tämän asetuksen mukaisesti julkaistun hinta-arvion olisi tarjottava jäsenvaltioille ja muille markkinatoimijoille enemmän läpinäkyvyyttä Eurooppaan tuodun nesteytetyn maakaasun vallitsevan tuontihinnan suhteen. Hintojen läpinäkyvyyden lisäämisen olisi puolestaan annettava jäsenvaltioille ja unionissa kotipaikkaansa pitävälle yksityisille yhteisöille mahdollisuus toimia paremmin tietoon pohjautuvalla ja koordinoidummalla tavalla ostaessaan nesteytettyä maakaasua maailmanmarkkinoilta ja erityisesti käyttäessään palveluntarjoajaa. Koordinoinnin lisäämisen nesteytetyn maakaasun hankinnassa olisi annettava jäsenvaltioille mahdollisuus välttää keskinäistä kilpailua tai sellaisten ostotarjousten tekemistä, jotka eivät ole vallitsevan markkinahinnan mukaisia. Sen vuoksi tämän asetuksen nojalla julkaistut hinta-arviot ja vertailuarvot ovat ratkaisevan tärkeitä pyrittäessä lisäämään jäsenvaltioiden välistä yhteisvastausta rajallisten nesteytetyn maakaasun toimitusten hankinnassa.
- (63) Markkinaosapuolten velvollisuus toimittaa ACERille tietoja nesteytettyä maakaasua koskevista liiketoimista on tarpeellinen ja oikeasuhteinen, jotta voidaan saavuttaa tavoite, jonka mukaan ACER voi määrittää LNG-viitearvon, erityisesti koska se on yhdenmukainen markkinatoimijoiden REMITin mukaisten nykyisten velvoitteiden kanssa ja koska ACER pitää arkaluonteiset liiketoimintatiedot luottamuksellisina.
- (64) Kaupan hintavaihtelurajan ja LNG-viitearvon lisäksi käytettävissä on muita interventioita, mukaan lukien tilapäinen dynaaminen hintahaarukka, jonka Eurooppa-neuvosto pyysi asettamaan 20 ja 21 päivänä lokakuuta 2022 antamissaan päätelmissä, ottaen huomioon seuraavat suojatoimet; sitä olisi sovellettava Gasunie Transport Services B.V.:n ylläpitämässä virtuaalisessa Title Transfer Facility (TTF) -kauppapaikassa tehtyihin maakaasukaappoihin; muut unionin kaasukaupan keskuksat voidaan yhdistää korjattuun TTF-spot-hintaan tilapäisen dynaamisen hintahaarukan avulla; ja se ei saisi rajoittaa OTC-kaasukauppaa, se ei saisi vaarantaa kaasun toimitusvarmuutta unionissa, sen olisi riipputtava edistymisestä kaasun säästötavoitteen saavuttamisessa, se ei saisi lisätä kaasun kokonaiskulutusta, se olisi suunniteltava siten, että se ei estä EU:n sisäisiä markkinapohjaisia kaasuvirtoja, se ei saisi vaikuttaa energiahjohtamismarkkinoiden vakauteen eikä asianmukaiseen toimintaan, ja siinä olisi otettava huomioon kaasun markkinahinnat eri järjestäytyneillä markkinapaikoilla eri puolilla unionia.
- (65) Asetuksessa (EU) 2017/1938 säädetään jo jäsenvaltioiden mahdollisuudesta asettaa hätätilanteessa etusijalle kaasutoimitukset tiettyihin keskeisiin kaasuvoimaloihin, koska ne ovat tärkeitä sähkön toimitusvarmuuden takaamiseksi ja verkon epätasapainon välttämiseksi. Keskeiset kaasuvoimalat ja niihin liittyvät kaasumäärät saattavat vaikuttaa merkittävästi kaasumääriin, joita on käytettävissä yhteisvastuuseen hätätilanteessa. Näissä olosuhteissa jäsenvaltioiden olisi, poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) 2017/1938 13 artiklan 1, 3 ja 8 kohdassa säädetään, voitava väliaikaisesti pyytää kiireellisiä yhteisvastuutoimenpiteitä, myös jos ne eivät pysty turvaamaan kriittisiä kaasumääriä, jotka tarvitaan jatkuvan sähköntuotannon varmistamiseksi keskeisissä kaasuvoimaloissa. Samasta syystä yhteisvastausta tarjoavien jäsenvaltioiden olisi myös voitava varmistaa, että toimitukset niiden yhteisvastuumeکانismin nojalla suojatuille asiakkaille tai muut keskeiset palvelut, kuten kaukolämpö, ja niiden keskeisten kaasuvoimaloiden toiminta eivät vaarannu, kun ne tarjoavat yhteisvastausta toiselle jäsenvaltiolle.
- (66) Olisi vahvistettava enimmäisraja kriittisille kaasumäärille, joita kussakin jäsenvaltiossa tarvitaan sähkön toimitusvarmuuden ylläpitämiseksi, jotta vältetään tarpeettomat tai epäasialliset yhteisvastuupyynnöt tai apua tarvitsevalle jäsenvaltiolle tarjottavan yhteisvastuun aiheuttomat rajoitukset. Sähkön siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisen verkoston (Sähkö-ENTSO) talvikatsauksessa käytetty menetelmä muodostaa perustan sähkön toimitusvarmuuden kannalta kriittisen kaasumäärän määrittämiseksi sähkön toimitusvarmuudelle ja tällaisten rajojen asettamiseksi. Sähkö-ENTSON laskemat sähkön toimitusvarmuuden kannalta kriittiset kaasumäärät vastaavat kaasumääriä, jotka ovat ehdottomasti tarpeen sähkön yleiseurooppalaisen riittävyyden varmistamiseksi

käyttären kaikkia markkinaresursseja, ottaen aina huomioon, että kaasun on viimeisenä ajojärjestyksessä. Sähkö-ENTSON menetelmä perustuu laajaan pahimman tapauksen ilmasto- ja pakkokeskeytysten skenaarioiden otokseen. Se seikka, että Sähkö-ENTSON menetelmässä ei oteta huomioon kaikkea sähköön ja lämmön yhteistuotantoa, ei estä jäsenvaltiota pitämästä suojattujen asiakkaiden kaukolämpölaitoksia suojattuina asetuksen (EU) 2017/1938 määritelmän nojalla. Niiden jäsenvaltioiden osalta, joiden sähköntuotanto perustuu yksinomaan nesteytetyn maakaasuun toimituksiin ja joissa ei ole merkittävää varastointikapasiteettia, sähköön toimitusvarmuuden kannalta kriittisiä kaasumääriä olisi mukautettava vastaavasti. Sähköön toimitusvarmuuden kannalta kriittinen kaasumäärä voi olla alhaisempi kuin sähköntuotantoon aiemmin käytetyn kaasun taso, koska sähköön riittävyys voidaan varmistaa muilla tavoin, muun muassa tarjoamalla toimituksia jäsenvaltioiden välillä.

- (67) Tämä ei kuitenkaan sulje pois sitä, että yhteisvastuuta pyytävän jäsenvaltion tai yhteisvastuuta tarjoavan jäsenvaltion tosiasiallisesti tarvitsemat kaasun vähimmäismäärät voisivat olla korkeammat kuin Sähkö-ENTSON mallintamat arvot sähkökriisiin välttämiseksi. Tällaisissa tapauksissa yhteisvastuuta pyytävän jäsenvaltion tai yhteisvastuuta tarjoavan jäsenvaltion olisi voitava ylittää tässä asetuksessa vahvistetut enimmäisarvot, jos se voi perustella, että tämä on tarpeen energiakriisiin välttämiseksi, kuten tapauksissa, jotka edellyttävät turvautumista taajuuden palautusreserveihin ja vaihtoehtoisiin polttoaineisiin, tai poikkeuksellisissa skenaarioissa, joita ei otettu huomioon Sähkö-ENTSON talvikatsauksessa, ottaen erityisesti huomioon hydrologiset tasot tai odottamattomat tapahtumat. Sähköön toimitusvarmuuden kannalta kriittinen kaasumäärä sisältää lähtökohtaisesti kaiken kaasun, jota tarvitaan vakaiden sähköntoimitusten varmistamiseksi, ja sen vuoksi se sisältää sähköön, jota tarvitaan kaasun tuotantoon ja siirtoon sekä keskeiset kriittisen infrastruktuurin alat ja laitteistot, jotka ovat keskeisiä asevoimien, kansallisen turvallisuuden ja humanitaariseen apuun liittyvien palvelujen toiminnan kannalta.
- (68) Markkinatoimijoille asetetut rajoitukset, jotka johtuvat yhteisvastuuseen perustuvan suojan laajentamisesta kriittisiin kaasumääriin, ovat tarpeen kaasun toimitusvarmuuden turvaamiseksi tilanteessa, jossa kaasun tarjonta on vähentynyt ja kysyntä kasvanut talvikaudella. Kyseiset rajoitukset perustuvat asetuksessa (EU) 2017/1938 ja neuvoston asetuksessa (EU) 2022/1369 ⁽¹²⁾ vahvistettuihin voimassa oleviin toimenpiteisiin, ja pyrkimyksenä on lisätä kyseisten toimenpiteiden vaikuttavuutta nykyisissä olosuhteissa.
- (69) Tämä asetus ei vaikuta jäsenvaltioiden vapautteen ottaa huomioon teollisuuslaitoksille mahdollisesti aiheutuvat pitkäaikaiset vahingot, kun ne asettavat etusijalle kysynnän, jota olisi vähennettävä tai rajoitettava, jotta ne voivat tarjota yhteisvastuuta toiselle jäsenvaltiolle.
- (70) Tietyt asiakkaat, kuten kotitaloudet ja keskeisiä sosiaalipalveluja tarjoavat asiakkaat, ovat erityisen herkkiä kaasun toimitushäiriöiden kielteisille vaikutuksille. Tästä syystä asetuksella (EU) 2017/1938 otettiin käyttöön jäsenvaltioiden välinen yhteisvastuumekanismi lieventämään vakavan hätätilanteen vaikutuksia unionissa sekä turvaamaan kaasuvirta yhteisvastuumekanismiin nojalla suojatuille asiakkaille. Tietyissä tapauksissa myös suojattujen asiakkaiden kaasun käyttöä voitaisiin kuitenkin pitää ei-välttämättömänä. Tämäntyyppisen käytön, joka ylittää selvästi sen, mikä on tarpeen, vähentäminen ei vaarantaisi asetuksessa (EU) 2017/1938 asetettuja tavoitteita erityisesti siksi, että muihin kuin välttämättömiin tarkoituksiin kulutettu kaasu voisi aiheuttaa vakavaa haittaa muilla yksityisillä tai kaupallisilla aloilla. Jäsenvaltioilla olisi sen vuoksi oltava mahdollisuus saavuttaa kaasusäästöjä myös vähentämällä suojattujen asiakkaiden ei-välttämättömää kulutusta erityisolosuhteissa, jos tällainen vähentäminen on fyysisesti mahdollinen eikä se vaikuta välttämättömiin käyttötarkoituksiin. Jäsenvaltioiden toteuttamat vähentämistoimenpiteet olisi kuitenkin rajattava tiukasti ei-välttämättömään kulutukseen, eivätkä ne saisi millään tavoin vähentää suojattujen asiakkaiden peruskäyttöä eivätkä rajoittaa heidän kykyään lämmitellä kotejaan riittävästi.
- (71) Jäsenvaltioiden ja niiden toimivaltaisten viranomaisten olisi voitava vapaasti määrittää sovellettavat vähennystoimenpiteet ja ei-välttämättömää kulutusta vastaavat toiminnot, kuten ulkolämmitys ja yksityisten uima-altaiden ja muiden lisärakennusten lämmitys. Kun jäsenvaltioilla on mahdollisuus rajoittaa ei-välttämättömää kulutusta, niiden olisi voitava vahvistaa suojoitoimia ja varmistaa, että kaasua toimitetaan muille keskeisille aloille, palveluille ja teollisuudenaloille, jotta ne voivat jatkaa toimintaansa kriisin aikana.

⁽¹²⁾ Neuvoston asetus (EU) 2022/1369, annettu 5 päivänä elokuuta 2022, koordinoituista kaasun kysynnän vähentämistoimenpiteistä (EUVL L 206, 8.8.2022, s. 1).

- (72) Kaikkien toimenpiteiden, joilla pyritään vähentämään suojattujen asiakkaiden ei-välttämätöntä kulutusta, olisi oltava tarpeellisia ja oikeasuhteisia, ja niitä olisi sovellettava erityisesti asetuksen (EU) 2017/1938 11 artiklan 1 kohdan ja 12 artiklan nojalla julistetussa kriisitilanteessa tai asetuksen (EU) 2022/1369 mukaisessa unionin hälytystilanteessa. Huolimatta ei-välttämättömän kulutuksen vähentämistoimenpiteiden soveltamisesta suojattujen asiakkaiden olisi edelleen oltava suojattuja toimitusten katkaisulta. Jäsenvaltioiden olisi myös varmistettava, että tällaisilla toimenpiteillä ei rajoiteta sellaisten haavoittuvien asiakkaiden vaatimaa suojelua, joiden nykyistä kulutusta olisi pidettävä välttämättömänä, sanotun kuitenkin vaikuttamatta toimitusten keskeyttämiseen teknisistä syistä.
- (73) Jäsenvaltiot voivat vapaasti päättää siitä, tekevätkö ne eron suojattujen asiakkaiden välttämättömän kulutuksen ja ei-välttämättömän kulutuksen välille, ja jos tekevät, millä tavoin. Yhteisvastuutoimenpiteitä pyytävää jäsenvaltiota, joka päättää olla tekemättä tätä eroa, ei olisi ennen yhteisvastuuta koskevaa pyyntöä vaadittava osoittamaan, että ei-välttämätöntä kulutusta voitaisiin vähentää. Yhteisvastuuta tarjoavaa jäsenvaltiota ei olisi vaadittava tekemään eroa välttämättömien ja ei-välttämättömien asiakkaiden välillä yhteisvastuutoimenpiteisiin käytettävissä olevan kaasumäärän määrittämiseksi.
- (74) Jäsenvaltioiden ja unionin olisi hätätilanteessa varmistettava, että kaasu virtaa sisämarkkinoilla. Tämä tarkoittaa, että kansallisella tasolla toteutetut toimenpiteet eivät saisi aiheuttaa toimitusvarmuuteen liittyviä ongelmia toisessa jäsenvaltiossa, kun taas rajatylittävän infrastruktuurin käytön olisi oltava turvallista ja teknisesti mahdollista milloin tahansa. Nykyisessä lainsäädäntökehityksessä ei säädetä prosessista, jolla voitaisiin tehokkaasti ratkaista kahden jäsenvaltion välisiä ristiriitoja toimenpiteistä, jotka vaikuttavat kielteisesti rajatylittäviin virtoihin. Koska unionin kaasu- ja sähköverkot ovat yhteenliitettyjä, tämä voi johtaa vakaviin toimitusvarmuuteen liittyviin ongelmiin ja myös heikentää unionin yhtenäisyyttä suhteessa kolmansiin maihin. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) 2017/1938 12 artiklan 6 kohdassa säädetään, komissiolle olisi sen vuoksi annettava valtuudet arvioida toteutettuja kansallisia toimenpiteitä ja tarvittaessa vaatia niiden muuttamista kohtuullisen ajan kuluessa. Tätä varten komission olisi voitava pyytää tällaisten kansallisten toimenpiteiden muuttamista, jos se havaitsee muiden jäsenvaltioiden tai unionin kaasun toimitusvarmuuteen kohdistuvia uhkia. Kun otetaan huomioon nykyisen energiakriisin poikkeuksellinen luonne, komission päätöksiä olisi noudatettava ilman viivytyksiä, jotka voisivat mahdollisesti haitata unionin kaasutoimituksia. Sen vuoksi sovittelumenettelyt olisi keskeytettävä tämän asetuksen soveltamisajaksi sisämarkkinoiden toiminnan varmistamiseksi.
- (75) Energiayhteisvastuun periaate on unionin oikeuden ⁽¹³⁾ yleinen periaate, jota sovelletaan kaikkiin jäsenvaltioihin eikä ainoastaan naapurijäsenvaltioihin. Lisäksi olemassa olevan infrastruktuurin, mukaan lukien rajatylittävä siirtokapasiteetti ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitokset, tehokas käyttö on tärkeää kaasun toimitusvarmuuden turvaamiseksi yhteisvastuun hengessä. Aikana, jona kaasun toimitushäiriöitä esiintyy unionin, alueellisella tai kansallisella tasolla ja putkikaasun käytöstä siirrytään laajassa mitassa nesteytetyn maakaasun käyttöön, jäsenvaltioiden, joissa vallitsee vakava kriisitilanne, olisi voitava hyötyä paitsi naapuriputkistojen tarjoamista toimitusmahdollisuuksista myös toimituksista maista, joissa on nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksia. Joidenkin jäsenvaltioiden olisi voitava tarjota yhteisvastuuta muille jäsenvaltioille, vaikka niillä ei ole putkiyhteyttä suoraan eikä kolmannen maan tai muiden jäsenvaltioiden kautta, edellyttäen, että yhteisvastuuta pyytävä jäsenvaltio on hyödyntänyt kattavasti kaikki hätäsuunnitelmaansa sisältyvät markkinapohjaiset toimenpiteet, mukaan lukien nesteytetyn maakaasun ostot maailmanmarkkinoilta. Sen vuoksi on aiheellista laajentaa yhteisvastuuvaihtoehtoja koskemaan jäsenvaltioita, joilla on nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksia mutta ei putkiyhteyttä ottaen huomioon putkikaasun ja nesteytetyn maakaasun markkinoiden ja infrastruktuurin, mukaan lukien LNG-alukset ja -säiliöalukset, väliset erot asetettaessa toimijoille velvoitteita sekä ottaen huomioon puutteelliset täytöntöönpanovaltuudet LNG-resurssien, kuten LNG-säiliöalusten suhteen, mukaan lukien maakaasun ja nesteytetyn maakaasun väliset vaihtomahdollisuudet, jos yhteisvastuuta tarjoavan jäsenvaltion alueella ei ole kaasun nesteytyslaitoksia.
- (76) Kun jäsenvaltio, jolla on nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksia, tarjoaa yhteisvastuuta toiselle jäsenvaltiolle, sen ei olisi katsottava olevan vastuussa pullonkauloista tai muista mahdollisista ongelmista, joita sen oman alueen ulkopuolella saattaa aiheutua tai jotka johtuvat puutteellisista täytöntöönpanovaltuuksista jonkin kolmannen maan toimijan omistamiin LNG-aluksiin ja -säiliöaluksiin nähden, jos tällaiset pullonkaulat tai muut ongelmat vaikuttavat todellisiin kaasuvirtoihin ja viime kädessä estävät tarvittavan kaasumäärän toimittamisen yhteisvastuuta pyytävään jäsenvaltioon. Jos yhteisvastuuta tarjoavalla jäsenvaltiolla ei ole täytöntöönpanovaltuuksia, sitä ei olisi pidettävä vastuullisena siitä, ettei LNG-lastia vaihdeta maakaasuun.

⁽¹³⁾ Unionin tuomioistuimen tuomio 15.7.2021, Saksa v. Puola, C-848/19 P, ECLI:EU:C:2021:598.

- (77) Energiayhteisvastuun periaatteen täytäntöönpanoa varten asetuksella (EU) 2017/1938 otettiin käyttöön yhteisvastuumekanismi, jonka tarkoituksena on lisätä jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä ja luottamusta vakavan kriisin sattuessa. Yhteisvastuumekanismiin toteuttamisen helpottamiseksi jäsenvaltioiden edellytetään sopivan tietyistä teknisistä, oikeudellisista ja rahoitukseen liittyvistä kysymyksistä kahdenvälisissä järjestelyissään asetuksen (EU) 2017/1938 13 artiklan 10 kohdan mukaisesti.
- (78) Huolimatta oikeudellisesta veloitteesta sopia kahdenvälisistä yhteisvastuujärjestelyistä 1 päivään joulukuuta 2018 mennessä vain muutama tällainen järjestely on saatettu päätökseen, mikä vaarantaa yhteisvastuutuen antamista hätätilanteessa koskevan oikeudellisen veloitteen täytäntöönpanon. Komission antamaan ehdotukseen asetukseksi uusiutuvien kaasujen, maakaasun ja vedyn sisämarkkinoista sisältyi ensimmäinen yhteisvastuusopimuksen malli. Koska kyseinen malli kuitenkin laadittiin ennen Venäjän federaation hyökkäystä Ukrainaun, ja kun otetaan huomioon nykyinen tilanne, jossa kaasua on äärimmäisen niukasti saatavilla ja hinnat nousevat erittäin voimakkaasti, sekä kiireellinen tarve ottaa käyttöön väliaikaisia oletussääntöjä jo tulevaa talvea varten, on aiheellista luoda, poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) 2017/1938 13 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään, vaadittujen yhteisvastuutoimenpiteiden toteuttamiselle sellaisten oletussääntöjen väliaikainen kehys, jotka ovat vaikuttavia ja nopeasti toteutettavissa, eivät riipu pitkistä kahdenvälisistä neuvotteluista ja soveltuvat nykyiseen tilanteeseen, jossa hinnat ovat liian korkeat ja kaasun hinnat erittäin epävakaa. Erityisesti olisi otettava käyttöön selkeämmät oletussäännöt, jotka koskevat toimitetusta kaasusta aiheutuneiden kustannusten korvaamista jäsenvaltioiden välisen yhteisvastuun hengessä niiden mahdollisten lisäkustannusten rajoittamista, joita yhteisvastuuta tarjoava jäsenvaltio saattaa periä. Asetuksen (EU) 2017/1938 13 artiklan mukaisia yhteisvastuutoimenpiteitä olisi edelleen sovellettava, jollei nimenomaisesti toisin määrätä.
- (79) Yhteisvastuun olisi periaatteessa perustettava yhteisvastuuta pyytävän jäsenvaltion tai sen valtuuttamien elinten suoraan maksamaan oikeudenmukaiseen korvaukseen. Korvauksen olisi katettava kaasun hinta, tosiasialliset tai mahdolliset varastointikustannukset, rajatylittävä siirto ja siihen liittyvät kustannukset. Korvauksen olisi oltava oikeudenmukainen sekä yhteisvastuuta pyytävän jäsenvaltion että yhteisvastuuta tarjoavan jäsenvaltion kannalta.
- (80) Tämänhetkinen kriisi johtaa hintatasoihin ja säännöllisiin hintapiikkeihin, jotka ovat kaukana niistä toimituskriisitilanteista, jotka olivat mahdollisia asetuksen (EU) 2017/1938 antamisen aikaan. Sen vuoksi kaasumarkkinoille tällä hetkellä tyypillinen nykyisestä kaasukriisistä johtuva päivänsäinen hintavolatiliteetti olisi otettava huomioon määritettäessä yhteisvastuuta tarjoaville jäsenvaltioille maksettavan korvauksen suuruutta. Yhteisvastuun perusteella ja jotta voidaan välttää äärimmäisissä markkinaolosuhteissa tapahtuva hinnoittelu, olisi ongelmallista käyttää vaihtelevaa päivänsäisestä markkinahintaa yhteisvastuutoimenpiteen oletushinnan perustana. Kaasun hinnan olisi heijastettava yhteisvastuupyynnön edeltävän päivän keskimääräistä vuorokausimarkkinahintaa yhteisvastuuta tarjoavassa jäsenvaltiossa. Tämä huomioon ottaen korvaus perustuu edelleen 'markkinahintaan', kuten komission suosituksessa (EU) 2018/177⁽¹⁴⁾ edellytetään. Keskimääräinen vuorokausimarkkinahinta on vähemmän riippuvainen hintojen heilahtelusta ja erittäin korkeista spot-hinnoista kriisitilanteissa, mikä sinällään rajoittaa vääristäviä kannustimia.
- (81) Kuten suosituksessa (EU) 2018/177 korostetaan, korvauksella voidaan kattaa kaasutoimitusten vähennyksen kohteena olevalle teollisuudenalalle aiheutuneet vahingot vain siinä tapauksessa, ettei niitä ole otettu huomioon kaasun hinnassa, joka yhteisvastuuta pyytävän jäsenvaltion on maksettava, ja yhteisvastuuta pyytävän jäsenvaltion ei olisi jouduttava maksamaan korvausta samojen kustannusten osalta kahdesti. Kun otetaan huomioon poikkeukselliset olosuhteet, joissa kaasun hinnat ovat nousseet ennennäkemättömälle tasolle, yhteisvastuuta vastaanottavaa jäsenvaltiota ei olisi automaattisesti veloitettava kattamaan täysimääräisesti muita kustannuksia, kuten vahingonkorvauksia tai oikeudenkäyntikuluja, jotka aiheutuvat yhteisvastuuta tarjoavassa jäsenvaltiossa, ellei yhteisvastuusopimuksessa sovita jostain muusta ratkaisusta. Kokemus on osoittanut, että vastaanottavan jäsenvaltion velvoite kantaa täysimääräisesti taloudellinen riski kaikista suorista tai epäsuorista korvauskustan-

⁽¹⁴⁾ Komission suositus (EU) 2018/177, annettu 2 päivänä helmikuuta 2018, toimista kaasun toimitusvarmuuden turvaamiseksi annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1938 13 artiklan mukaisen yhteisvastuumekanismiin soveltamista koskeviin jäsenvaltioiden välisiin teknisiin, oikeudellisiin ja rahoitukseen liittyviin järjestelyihin sisällytettävistä seikoista (EUVL L 32, 6.2.2018, s. 52).

nuksista, joita yhteisvastuutoimenpiteiden tarjoamisesta saattaa mahdollisesti seurata, on keskeinen este yhteisvastuusopimusten tekemiselle. Yhteisvastuusopimuksia koskevissa oletussäännöissä olisi sen vuoksi lievennettävä tätä rajoittamatonta korvausvastuuta, jotta avoimena olevat sopimukset voidaan saattaa päätökseen mahdollisimman pian, sillä kyseiset sopimukset ovat asetuksen (EU) 2017/1938 kulmakivi ja kuvastavat energiayhteisvastuuta koskevaa unionin periaatetta. Silloin kun korvaus epäsuorista kustannuksista ei ole suurempi kuin 100 prosenttia kaasun hinnasta, kun se on perusteltu eikä kaasun hinta kata kustannuksia, yhteisvastuuta vastaanottavan jäsenvaltion olisi katettava kyseiset kustannukset.

Jos pyydetty korvaus on kuitenkin suurempi kuin 100 prosenttia kaasun hinnasta, komission olisi asiaankuuluvia toimivaltaisia viranomaisia kuultuaan vahvistettava kustannusten oikeudenmukainen korvaus, ja sen vuoksi sillä olisi oltava mahdollisuus varmistaa, että kustannusten korvauksen rajoittaminen on asianmukaista. Komission olisi sen vuoksi voitava sallia yksittäisissä tapauksissa erilainen korvaus kuin asetuksessa (EU) 2017/1938 säädetty korvaus ottaen huomioon tapauksen erityisolosuhteet, mukaan lukien toimenpiteet kaasun säästämiseksi ja kaasun kysynnän vähentämiseksi, ja energiayhteisvastuun periaate. Komission olisi arvioinnissa otettava asianmukaisesti huomioon se, että olisi vältettävä kohtuuttomat epäsuorat kustannukset, joita asiakkaille aiheutuu kaasutoimitusten vähentämisestä tai katkaisemisesta.

- (82) Tämän asetuksen säännöt, jotka koskevat yhteisvastuutoimenpiteitä koskevan korvauksen maksamista jäsenvaltioiden välillä, eivät rajoita kansallisten perustuslakien mukaisten vahingonkorvausperiaatteiden soveltamista.
- (83) Yhteisvastuujärjestelyjen tekeminen naapurijäsenvaltioiden kanssa, kuten asetuksen (EU) 2017/1938 13 artiklan 10 kohdassa edellytetään, on asianmukaisin väline kyseisen asetuksen 13 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisen, yhteisvastuutoimenpiteiden tarjoamista koskevan veloitteen täytäntöönpanemiseksi. Jäsenvaltioiden olisi sen vuoksi voitava poiketa tässä asetuksessa säädetystä korvaamista koskevista oletussäännöistä, jos ne sopivat yhteisvastuusopimuksessa muista säännöistä. Jäsenvaltioilla olisi erityisesti oltava edelleen mahdollisuus sopia kahdenvälisistä lisäkorvauksesta, joka kattaa muut kustannukset, kuten kaikki kustannukset, jotka aiheutuvat velvollisuudesta maksaa korvausta yhteisvastuuta tarjoavassa jäsenvaltiossa, mukaan lukien vahingonkorvaukset teollisuustoiminnan supistumisesta. Kyseiset kustannukset voidaan kahdenvälisissä yhteisvastuusopimuksissa sisällyttää korvaukseen, jos kansallisessa lainsäädännössä säädetään veloitteesta maksaa kaasutoimitusten vähennyksen kohteena olevalle teollisuudenalalle kaasun hinnan lisäksi korvauksia esimerkiksi taloudellisen vahingon vuoksi.
- (84) Yhteisvastuuta pyytävän jäsenvaltion olisi otettava käyttöön oletusarvoinen yhteisvastuumeکانismi viimeisenä keinona siinä tapauksessa, etteivät markkinat tarjoa tarvittavia kaasumääriä, mukaan lukien nesteytetty maakaasu ja ei-suojattujen asiakkaiden vapaaehtoisesti tarjoamat määrät, yhteisvastuumeکانismin nojalla suojattujen asiakkaiden kysynnän kattamiseksi. Jäsenvaltioiden edellytetään asetuksen (EU) 2017/1938 mukaisesti hyödyntäneen kattavasti kaikki hätäsuunnitelmiinsa sisältyvät toimenpiteet, mukaan lukien pakollinen kaasutoimitusten vähennys yhteisvastuumeکانismin nojalla suojattujen asiakkaiden tasolle asti.
- (85) Yhteisvastuumeکانismin mahdollisen käyttöönoton kiireellisyyden ja seurausten olisi johdettava tiiviiseen yhteistyöhön osallistuvien jäsenvaltioiden, komission ja jäsenvaltioiden asetuksen (EU) 2017/1938 10 artiklan 1 kohdan g alakohdan mukaisesti nimeämien toimivaltaisten kriisijohtajien välillä. Sen vuoksi pyyntö olisi annettava tiedoksi kaikille osapuolille hyvissä ajoin, ja sen olisi sisällettävä vähimmäistiedot, joiden avulla yhteisvastuuta tarjoavat jäsenvaltiot voivat vastata siihen viipymättä. Yhteisvastuuta tarjoavien jäsenvaltioiden vastaukseen olisi sisällyttävä tiedot siitä, kuinka paljon kaasua yhteisvastuuta pyytävälle jäsenvaltiolle voitaisiin toimittaa, mukaan lukien määrät, jotka voitaisiin vapauttaa, kun sovelletaan muita kuin markkinapohjaisia toimenpiteitä. Jäsenvaltiot voivat sopia teknisistä ja koordinoitijärjestelyistä, joilla helpotetaan oikea-aikaista vastausta yhteisvastuupyyntöön. Yhteisvastuuta tarjotessaan jäsenvaltioiden ja niiden toimivaltaisten viranomaisten olisi varmistettava verkon toimintaturvallisuus ja luotettavuus.
- (86) Yhteisvastuuta pyytävän jäsenvaltion olisi voitava vastaanottaa yhteisvastuuta useilta jäsenvaltioilta. Oletusarvoinen yhteisvastuumeکانismi olisi otettava käyttöön vain, jos yhteisvastuuta tarjoava jäsenvaltio ei ole tehnyt mitään kahdenvälistä järjestelyä yhteisvastuuta pyytävän jäsenvaltion kanssa. Jos yhteisvastuuta pyytävän jäsenvaltion ja yhteisvastuuta tarjoavan jäsenvaltion välillä on kahdenvälinen järjestely, kyseisen järjestelyn olisi oltava ensisijainen ja sitä olisi sovellettava niiden välillä.

- (87) Komission olisi voitava seurata oletusarvoisen yhteisvastuumekanismin soveltamista ja, jos se katsotaan tarpeelliseksi, sen olisi voitava helpottaa yhteisvastuuta koskevien pyyntöjen yhteensovittamista. Tätä varten komission olisi tarjottava interaktiivinen alusta, joka toimisi mallina ja mahdollistaisi yhteisvastuupyyntöjen jatkuvan ja reaaliaikaisen toimittamisen ja niiden täsmäämisen vastaaviin käytettävissä oleviin määriin.
- (88) Jäsenvaltiot ja energiayhteisön sopimuspuolet voivat myös sopia vapaaehtoisista järjestelyistä yhteisvastuutoimenpiteiden soveltamiseksi.
- (89) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011⁽¹⁵⁾ mukaisesti.
- (90) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta, vaan se voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

KOHDE JA MÄÄRITELMÄT

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

- Tällä asetuksella vahvistetaan väliaikaiset säännöt seuraavien osalta:
 - sellaisen palvelun nopeutettu perustaminen, joka mahdollistaa unioniin sijoittautuneiden yritysten kysynnän yhdistämisen ja yhteiset kaasuhankinnat;
 - nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten ja kaasuväylien jälkimarkkinoilla myytävän kapasiteetin varausalusta ja avoimuusfoorumi; ja
 - kaasun siirtoverkkojen ylikuormituksen hallinta.
- Tällä asetuksella otetaan käyttöön väliaikaisia mekanismeja kansalaisten ja talouden suojelemiseksi liian korkeilta hinnoilta ottamalla käyttöön tilapäinen päivänsäisen volatilititeetin hallintamekanismi liiallisia hintamuutoksia varten ja määrittämällä tilapäinen LNG-viivertarvo, jonka Euroopan unionin energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto (ACER) kehittää.
- Tässä asetuksessa vahvistetaan väliaikaiset toimenpiteet kaasuuhätätilanteita varten, jotta voidaan jakaa kaasua oikeudenmukaisesti rajojen yli, turvata kaasutoimitukset kriittisimmille asiakkaille ja varmistaa rajatylittävien yhteisvastuutoimenpiteiden toteuttaminen.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

- 'maakaasualan yrityksellä' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka harjoittaa ainakin yhtä seuraavista toiminnoista: maakaasun, myös nesteytetyn maakaasun (LNG), tuotanto, siirto, jakelu, toimitus, ostos tai varastointi ja joka on vastuussa kyseisiin toimintoihin liittyvistä kaupallisista, teknisistä tai ylläpitotehtävistä, lukuun ottamatta loppukäyttäjää;

⁽¹⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovalan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

2. 'nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksella' vastaanottoasemaa, jota käytetään maakaasun nesteyttämiseen tai nesteytetyn maakaasun tuontiin, purkamiseen ja kaasuttamiseen; siihen kuuluvat myös lisäpalvelut ja tilapäinen varastointi, joita tarvitaan kaasuttamista varten ja kaasun toimittamiseksi sen jälkeen siirtoverkkoon, mutta siihen eivät kuulu varastointiin käytettävät nesteytetyn maakaasun vastaanottoasemien osat;
3. 'kaasuvarastolla' maakaasualan yrityksen omistamaa tai hoitamaa laitosta, jota käytetään maakaasun varastointiin, mukaan lukien nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksissa varastointiin käytettävä osa mutta lukuun ottamatta tuotantotoimintaan käytettävää osaa ja laitteistoja, jotka ovat yksinomaan tehtäviään hoitavien siirtoverkonhaltijoiden käytettävissä;
4. 'palveluntarjoajalla' unioniin sijoittautunutta yritystä, jonka kanssa komissio on tehnyt asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 mukaisella hankintamenettelyllä sopimuksen yhteishankinnan järjestämisestä ja tämän asetuksen 7 artiklassa säädettyjen tehtävien suorittamisesta;
5. 'tietoteknisellä välineellä' tietoteknistä välinettä, jonka avulla palveluntarjoaja yhdistää maakaasualan yritysten ja kaasua kuluttavien yritysten kysynnän ja pyytää maakaasun toimittajilta tai tuottajilta tarjouksia kyseiseen kokonaiskysyntään vastaamiseksi;
6. 'nesteytetyn maakaasun kaupalla' nesteytetyn maakaasun osto- tai myyntitarjouksia tai -liiketoimia,
 - a) joissa täsmennetään, että toimitus tapahtuu unionissa;
 - b) joista seuraa, että toimitus tapahtuu unionissa; tai
 - c) joissa yksi vastapuoli kaasuttaa nesteytetyn maakaasun uudelleen unionissa sijaitsevassa terminaalissa;
7. 'LNG-markkinatiedoilla' nesteytetyn maakaasun kauppaan liittyviä osto- tai myyntitarjouksia tai liiketoimia koskevia tietoja, joihin sisältyvät 21 artiklan 1 kohdassa määritellyt tiedot;
8. 'LNG-markkinaosapuolella' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka harjoittaa nesteytetyn maakaasun kauppaa, riippumatta kyseisen henkilön perustamis- tai kotipaikasta;
9. 'nesteytetyn maakaasun hinta-arvioinnilla' päivittäisen viitehinnan määrittämistä nesteytetyn maakaasun kauppaa varten sellaisen menetelmän mukaisesti, jonka ACER vahvistaa;
10. 'LNG-viitearvolla' päivittäisen nesteytetyn maakaasun hinta-arvioinnin ja ensimmäisenä erääntyvän (front-month) TTF Gas Futures -sopimuksen päivittäisen selvityshinnan, jonka ICE Endex Markets B.V. vahvistaa päivittäin, välisen eron määrittämistä;
11. 'kauppapaikalla' mitä tahansa seuraavista:
 - a) 'säännettyä markkinaa', sellaisena kuin se on määritelty direktiivin 2014/65/EU 4 artiklan 1 kohdan 21 alakohdassa;
 - b) 'monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää', sellaisena kuin se on määritelty direktiivin 2014/65/EU 4 artiklan 1 kohdan 22 alakohdassa;
 - c) 'organisoitua kaupankäyntijärjestelmää', sellaisena kuin se on määritelty direktiivin 2014/65/EU 4 artiklan 1 kohdan 23 alakohdassa;
12. 'energiaan liittyvällä hyödykejohdannaisella' Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 600/2014 ⁽¹⁶⁾ 2 artiklan 1 kohdan 30 alakohdassa määriteltyä hyödykejohdannaista, jolla käydään kauppaa kauppapaikassa ja jonka kohde-etuutena on sähkö tai kaasu ja jonka maturiteetti on enintään 12 kuukautta;
13. 'toimivaltaisella viranomaisella', jollei toisin säädetä, direktiivin 2014/65/EU 4 artiklan 1 kohdan 26 alakohdassa määriteltyä toimivaltaista viranomaista;
14. 'sähkön toimitusvarmuuden kannalta kriittisellä kaasumäärällä' suurinta sähköalalla tarvittavaa kaasun kulutusta, jolla varmistetaan sähköjärjestelmän riittävyys pahimmassa mahdollisessa skenaariossa, joka on simuloitu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/941 ⁽¹⁷⁾ 9 artiklan mukaisessa talvikauden riittävyysarvioinnissa;

⁽¹⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 600/2014, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 84).

⁽¹⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/941, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, riskeihin varautumisesta sähköalalla ja direktiivin 2005/89/EY kumoamisesta (EUVL L 158, 14.6.2019, s. 1).

15. 'suojatulla asiakkaalla' asetuksen (EU) 2017/1938 2 artiklan 5 alakohdassa määriteltyä suojattua asiakasta;
16. 'yhteisvastuumekanismin nojalla suojatulla asiakkaalla' asetuksen (EU) 2017/1938 2 artiklan 6 alakohdassa määriteltyä yhteisvastuumekanismin nojalla suojattua asiakasta.

II LUKU

KAASUHANKINTOJEN KOORDINOINNIN PARANTAMINEN

1 JAKSO

Kaasuhankintojen koordinointi unionissa

3 artikla

Läpinäkyvyys ja tiedonvaihto

1. Unioniin sijoittautuneiden maakaasualan yritysten tai kaasua kuluttavien yritysten tai jäsenvaltioiden viranomaisten, jotka aikovat käynnistää kaasuhankintaa koskevan tarjouskilpailun tai aloittaa neuvottelut kolmansissa maissa toimivien maakaasun tuottajien tai toimittajien kanssa määrältään yli 5 TWh/vuosi olevan kaasun ostosta, on yksinomaan koordinoinnin parantamiseksi ilmoitettava komissiolle ja tapauksen mukaan jäsenvaltiolle, johon kyseiset yritykset ovat sijoittautuneet, kaasutoimitussopimuksen tai yhteisymmärryspöytäkirjan tekemisestä tai kaasuhankintaa koskevan tarjouskilpailun käynnistämisestä.

Ensimmäisen alakohdan mukainen ilmoitus on annettava vähintään kuusi viikkoa ennen aiottua tekemistä tai käynnistämistä tai tätä lyhyemmän ajan kuluessa, jos neuvottelut on aloitettu lähempänä sopimuksen allekirjoittamispäivää, mutta viimeistään kaksi viikkoa ennen aiottua tekemistä tai käynnistämistä. Tällaisessa ilmoituksessa on annettava ainoastaan seuraavat perustiedot:

- a) sopimuskumppanin tai -kumppaneiden henkilöllisyys tai kaasuhankintaa koskevan tarjouskilpailun tarkoitus;
- b) kyseessä olevat määrät;
- c) asiaankuuluvat päivämäärät; ja
- d) palveluntarjoaja, joka järjestää tällaiset hankinnat tai tarjouskilpailut jäsenvaltion puolesta, tapauksen mukaan.

2. Jos komissio katsoo, että unioniin sijoittautuneiden maakaasualan yritysten tai kaasua kuluttavien yritysten tai jäsenvaltioiden viranomaisten kaasuhankintaa koskevan tarjouskilpailun käynnistämisen tai suunniteltujen kaasuhankintojen tiiviimpi koordinointi voisi parantaa yhteishankintojen toimivuutta tai että kaasuhankintaa koskevan tarjouskilpailun käynnistämällä tai suunnitelluilla kaasuhankinnoilla voi olla kielteinen vaikutus sisämarkkinoihin, toimitusvarmuuteen tai energiayhteisvastuuseen, komissio voi antaa unioniin sijoittautuneille maakaasualan yrityksille tai kaasua kuluttaville yrityksille tai jäsenvaltioiden viranomaisille suosituksen harkita asianmukaisia toimenpiteitä. Tällaisessa tapauksessa komissio ilmoittaa asiasta tapauksen mukaan jäsenvaltiolle, johon yritys on sijoittautunut.

3. Komissio ilmoittaa asiasta 4 artiklassa tarkoitettulle tilapäiselle ohjausryhmälle ennen 2 kohdassa säädettyjen suositusten antamista.

4. Kun komissiolle toimitetaan tietoja 1 kohdan mukaisesti, tietoja toimittavat tahot voivat ilmoittaa, onko osa tiedoista, riippumatta siitä, onko kyse liiketoimintaan liittyvistä tai muista tiedoista, joiden julkistaminen saattaisi vahingoittaa osapuolten toimintaa, katsottava luottamukselliseksi ja voidaanko toimitetut tiedot saattaa muiden jäsenvaltioiden tietoon.

5. Tässä artiklassa tarkoitetut luottamuksellisuutta koskevat pyynnöt eivät rajoita komission omaa oikeutta tutustua luottamuksellisiin tietoihin. Komissio varmistaa, että luottamukselliset tiedot ovat vain niiden komission yksiköiden saatavilla, joiden on ehdottoman välttämätöntä saada tiedot käyttöönsä. Komission edustajat noudattavat tällaisten tietojen käsittelyssä asianmukaista luottamuksellisuutta.

6. Luottamuksellisia tietoja voidaan vaihtaa komission ja muiden asiaankuuluvien viranomaisten kanssa ainoastaan, jos tällainen vaihto on tarpeen tämän asetuksen soveltamiseksi, sanotun kuitenkaan rajoittamatta SEUT 346 artiklan soveltamista. Tällöin on vaihdettava ainoastaan sellaisia tietoja, jotka ovat merkityksellisiä ja oikeasuhteisia tällaisen vaihdon tarkoituksen kannalta. Tällaisessa tiedonvaihdossa on säilytettävä kyseisten tietojen luottamuksellisuus sekä suojeltava tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvien yhteisöjen turvallisuusetuja ja kaupallisia etuja ja sovellettava tehokkaita välineitä tietojen suojaamiseksi fyysisesti. Kaikkien palvelinten ja tietojen on sijaettava ja ne on tallennettava fyysisesti unionin alueella.

4 artikla

Tilapäinen ohjausryhmä

1. Kysynnän yhdistämisen ja yhteishankintojen koordinoinnin helpottamiseksi perustetaan tilapäinen ohjausryhmä.
2. Komissio perustaa tilapäisen ohjausryhmän kuuden viikon kuluessa tämän asetuksen voimaantulosta. Tilapäinen ohjausryhmä koostuu yhdestä edustajasta kustakin jäsenvaltiosta ja yhdestä komission edustajasta. Energiayhteisön sopimuspuolten edustajat voivat osallistua tilapäiseen ohjausryhmään komission kutsusta kaikissa yhteistä etua koskevissa asioissa. Tilapäisen ohjausryhmän kokouksissa puheenjohtajana on komission edustaja.
3. Tilapäinen ohjausryhmä hyväksyy työjärjestyksensä määränemmistöllä kuukauden kuluessa perustamisestaan.
4. Komissio kuulee tilapäistä ohjausryhmää komission 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti antamasta suositusehdotuksesta erityisesti siltä osin, parantavatko asiaankuuluvat kaasuhankeinnat tai kaasuhankeintaa koskevat tarjouskilpailut toimitusvarmuutta unionissa ja ovatko ne energiayhteisvastuun periaatteen mukaisia.
5. Komissio myös tiedottaa tilapäiselle ohjausryhmälle yritysten osallistumisesta palveluntarjoajan järjestämään yhteishankintaan seuraavista vaikutuksista toimitusvarmuuteen unionissa ja tapauksen mukaan energiayhteisvastuuseen.
6. Jos tilapäisen ohjausryhmän jäsenille toimitetaan luottamuksellisia tietoja 3 artiklan 6 kohdan mukaisesti, heidän on noudatettava tällaisten tietojen käsittelyssä asianmukaista luottamuksellisuutta. Tällöin on vaihdettava ainoastaan sellaisia tietoja, jotka ovat merkityksellisiä ja oikeasuhteisia tällaisen vaihdon tarkoituksen kannalta.

2 JAKSO

Kysynnän yhdistäminen ja yhteishankinta

5 artikla

Tilapäinen palvelusopimus palveluntarjoajan kanssa

1. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 176 artiklassa säädetään, komissio tekee asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 mukaisella julkisella hankintamenettelyllä sopimuksen tarvittavista palveluista unioniin sijoittautuneen yksikön kanssa, joka toimii palveluntarjoajana tämän asetuksen 7 artiklassa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.
2. Valitun palveluntarjoajan kanssa tehtävässä palvelusopimuksessa on määritettävä palveluntarjoajan saamien tietojen omistusoikeus ja määrättävä kyseisten tietojen mahdollisesta siirtämisestä komissiolle palvelusopimuksen irtisanomisen tai voimassaolon päättymisen yhteydessä.

3. Komissio määrittelee palvelusopimuksessa palveluntarjoajan toimintaa koskevat käytännön seikat, mukaan lukien tietoteknisen välineen käyttö, turvatoimenpiteet, valuutta tai valuutat, maksujärjestelyt ja vastuut.
4. Palveluntarjoajan kanssa tehtävässä palvelusopimuksessa komissiolle on varattava oikeus valvoa palveluntarjoajaa ja tehdä siinä tarkastuksia. Tätä varten komissiolla on oltava täysi pääsy palveluntarjoajan hallussa oleviin tietoihin.
5. Komissio voi pyytää palveluntarjoajaa toimittamaan kaikki 7 artiklassa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarvittavat tiedot, jotta komissio voi varmistaa, että maakaasualan yritykset ja kaasua kuluttavat yritykset täyttävät 10 artiklasta johtuvat velvoitteet.

6 artikla

Palveluntarjoajan valintaperusteet

1. Komissio valitsee palveluntarjoajan seuraavin kelpoisuusperustein:
 - a) palveluntarjoajan on oltava sijoittautunut jäsenvaltion alueelle ja sen toimipaikan on oltava jäsenvaltion alueella;
 - b) palveluntarjoajalla on oltava kokemusta rajatylittävistä liiketoimista;
 - c) palveluntarjoaja ei saa olla
 - i) SEUT 215 artiklan nojalla hyväksytyjen unionin rajoittavien toimenpiteiden kohteena; tämä koskee erityisesti unionin rajoittavia toimenpiteitä, jotka on hyväksytty Ukrainan tilannetta epävakauttavien Venäjän toimien tai Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta;
 - ii) tällaisten unionin rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevien luonnollisten henkilöiden, oikeushenkilöiden, yhteisöjen tai elinten suorassa tai välillisessä omistuksessa tai määräysvallassa taikka toimia niiden puolesta tai johdolla; tai
 - iii) Venäjän federaation tai sen hallituksen taikka Venäjälle sijoittautuneen venäläisen luonnollisen henkilön, oikeushenkilön, yhteisön tai elimen suorassa tai välillisessä omistuksessa tai määräysvallassa eikä toimia niiden puolesta tai johdolla.
2. Sanotun rajoittamatta muiden due diligence -velvoitteiden soveltamista, on otettava käyttöön komission ja palveluntarjoajan väliset sopimusvelvoitteet sen varmistamiseksi, että palveluntarjoaja ei 7 artiklan mukaisia tehtäviään hoitaessaan aseta varoja tai taloudellisia resursseja suoraan tai välillisesti sellaisten luonnollisten henkilöiden, oikeushenkilöiden, yhteisöjen tai elinten saataville tai hyödynnettäviksi, jotka ovat
 - a) SEUT 215 artiklan nojalla hyväksytyjen unionin rajoittavien toimenpiteiden kohteena; tämä koskee erityisesti unionin rajoittavia toimenpiteitä, jotka on hyväksytty Ukrainan tilannetta epävakauttavien Venäjän toimien tai Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta;
 - b) tällaisten unionin rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevien luonnollisten henkilöiden, oikeushenkilöiden, yhteisöjen tai elinten suorassa tai välillisessä omistuksessa tai määräysvallassa taikka toimivat niiden puolesta tai johdolla; tai
 - c) Venäjän federaation tai sen hallituksen taikka Venäjälle sijoittautuneen venäläisen luonnollisen henkilön, oikeushenkilön, yhteisön tai elimen suorassa tai välillisessä omistuksessa tai määräysvallassa taikka toimivat niiden puolesta tai johdolla.
3. Palveluntarjoaja ei saa olla osa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/73/EY⁽¹⁸⁾ 2 artiklan 20 alakohdassa tarkoitettua vertikaalisesti integroitunutta yritystä, joka toimii maakaasun tuotannon tai toimittamisen alalla, lukuun ottamatta kyseisen direktiivin IV luvun mukaisesti eriytettyjä yhteisöjä.

⁽¹⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/73/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/55/EY kumoamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 94).

4. Komissio vahvistaa valinta- ja ratkaisuperusteet ottaen huomioon muun muassa seuraavat tarjouspyynnössä esitettävät perusteet:

- a) kokemus maakaasua tai siihen liittyviä palveluja, kuten siirtopalveluja, koskevien tarjouskilpailu- tai huutokauppamenettelyjen perustamisesta ja toteuttamisesta erityisten tietoteknisten välineiden avulla;
- b) kokemus tarjouskilpailu- tai huutokauppamenettelyjen mukauttamisesta erilaisiin tarpeisiin, kuten maantieteelliseen painotukseen tai ajoitukseen;
- c) kokemus sellaisten tietoteknisten välineiden kehittämisestä, joilla yhdistetään useiden osapuolten kysyntä ja täsmäytetään se tarjontaan;
- d) tietojärjestelmien turvallisuuden laatu erityisesti tietosuojan ja internetin turvallisuuden osalta; ja
- e) valmiudet tunnistaa ja akkreditoida osapuolia sekä oikeushenkilöllisyyden että taloudellisten valmiuksien osalta.

7 artikla

Palveluntarjoajan tehtävät

1. Palveluntarjoajan tehtävänä on järjestää kysynnän yhdistäminen ja yhteishankinta ja erityisesti

- a) yhdistää maakaasualan yritysten ja kaasua kuluttavien yritysten kysyntä tietoteknisen välineen avulla;
- b) pyytää maakaasun toimittajilta tai tuottajilta tarjouksia yhdistetyn kysynnän täsmäämiseksi tietoteknisen välineen avulla;
- c) myöntää käyttöoikeuksia toimituksiin ottaen huomioon tarjottujen kaasumäärien oikeasuhteinen jakautuminen pienempien ja suurempien osapuolten välillä kysynnän yhdistämiseen osallistuvien maakaasualan yritysten ja kaasua kuluttavien yritysten kesken. Jos yhdistetty kysyntä ylittää saadut toimitustarjoukset, käyttöoikeudet on myönnettävä suhteessa osallistuvien yritysten kysynnän yhdistämisvaiheessa tietyn toimitusajan ja -paikan osalta ilmoittamaan kysyntään;
- d) todentaa, akkreditoida ja rekisteröidä tietoteknisen välineen käyttäjät; ja
- e) tarjota tietoteknisen välineen käyttäjille tai komissiolle kaikki lisäpalvelut, mukaan lukien sopimusten tekemistä helpottavat palvelut, jotka ovat tarpeen 5 artiklassa tarkoitetussa palvelusopimuksessa määrättyjen toimien suorittamiseksi asianmukaisesti.

2. Palveluntarjoajan tehtäviä, erityisesti käyttäjien rekisteröintiä, julkaisemista ja raportointia koskevat ehdot määritellään 5 artiklassa tarkoitetussa palvelusopimuksessa.

8 artikla

Osallistuminen kysynnän yhdistämiseen ja yhteishankintaan

1. Osallistuminen kysynnän yhdistämiseen ja yhteishankintaan on avointa ja läpinäkyvää kaikille unioniin sijoittautuneille maakaasualan yrityksille ja kaasua kuluttaville yrityksille pyydetystä määrästä riippumatta. Maakaasualan yritykset ja kaasua kuluttavat yritykset eivät saa osallistua toimittajina, tuottajina tai hankkijoina kysynnän yhdistämiseen eivätkä yhteishankintaan, jos ne ovat

- a) SEUT 215 artiklan nojalla hyväksytyjen unionin rajoittavien toimenpiteiden kohteena; tämä koskee erityisesti unionin rajoittavia toimenpiteitä, jotka on hyväksytty Ukrainan tilannetta epävakauttavien Venäjän toimien tai Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta;
- b) tällaisten unionin rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevien luonnollisten henkilöiden, oikeushenkilöiden, yhteisöjen tai elinten suorassa tai välillisessä omistuksessa tai määräysvallassa taikka toimivat niiden puolesta tai johdolla; tai

- c) Venäjän federaation tai sen hallituksen taikka Venäjälle sijoittautuneen venäläisen luonnollisen henkilön, oikeushenkilön, yhteisön tai elimen suorassa tai välillisessä omistuksessa tai määräysvallassa taikka toimivat niiden puolesta tai johdolla.
2. On otettava käyttöön sopimusvelvoitteet sen varmistamiseksi, että mitään varoja tai taloudellisia resursseja, jotka syntyvät osallistumisesta palveluntarjoajan järjestämään yhteishankintaprosessiin, ei aseteta suoraan tai välillisesti sellaisten luonnollisten henkilöiden, oikeushenkilöiden, yhteisöjen tai elinten saataville tai hyödynnettäviksi, jotka ovat
- a) SEUT 215 artiklan nojalla hyväksytyjen unionin rajoittavien toimenpiteiden kohteena; tämä koskee erityisesti unionin rajoittavia toimenpiteitä, jotka on hyväksytty Ukrainan tilannetta epävakauttavien Venäjän toimien tai Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta;
- b) tällaisten unionin rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevien luonnollisten henkilöiden, oikeushenkilöiden, yhteisöjen tai elinten suorassa tai välillisessä omistuksessa tai määräysvallassa taikka toimivat niiden puolesta tai johdolla; tai
- c) Venäjän federaation tai sen hallituksen taikka Venäjälle sijoittautuneen venäläisen luonnollisen henkilön, oikeushenkilön, yhteisön tai elimen suorassa tai välillisessä omistuksessa tai määräysvallassa taikka toimivat niiden puolesta tai johdolla.
3. Jäsenvaltiot tai muut sidosryhmät voivat tarjota maksuvalmiustukea, myös takauksia, palveluntarjoajan järjestämään yhteishankintaprosessiin osallistuville valtiontukisääntöjen mukaisesti, jos niitä sovelletaan. Tähän voi sisältyä takauksia vakuustarpeiden kattamiseksi tai niiden lisäkustannusten riskin kattamiseksi, joita seuraa muiden saman yhteishankintasopimuksen osapuolina olevien ostajien maksukyvyttömyydestä.
4. Energiayhteisön sopimuspuoliin sijoittautuneet maakaasualan yritykset ja kaasua kuluttavat yritykset voivat osallistua kysynnän yhdistämiseen ja yhteishankintaan edellyttäen, että on toteutettu tarvittavat toimenpiteet tai järjestelyt, jotka mahdollistavat niiden osallistumisen kysynnän yhdistämiseen ja yhteishankintaan tämän jakson nojalla.

9 artikla

Yhteishankintojen ulkopuolelle jätettävät maakaasutoimitukset

Venäjän federaatiosta peräisin olevaa maakaasua ei saa ostaa yhteishankintoina, mukaan lukien maakaasu, joka saapuu jäsenvaltioihin tai energiayhteisön sopimuspuoliin seuraavien tulopisteiden kautta:

- a) Greifswald
b) Lubmin II
c) Imatra
d) Narva
e) Värska
f) Luhamaa
g) Sakiai
h) Kotlovka
i) Kondratki
j) Wysokoje
k) Tieterowka
l) Mozyr
m) Kobryn

- n) Sudzha (RU)/Ukraina
- o) Belgorod (RU)/Ukraina
- p) Valuyki (RU)/Ukraina
- q) Serebryanka (RU)/Ukraina
- r) Pisarevka (RU)/Ukraina
- s) Sokhranovka (RU)/Ukraina
- t) Prokhorovka (RU)/Ukraina
- u) Platovo (RU)/Ukraina
- v) Strandzha 2 (BG)/Malkoclar (TR).

10 artikla

Palveluntarjoajan pakollinen käyttö

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että niiden lainkäyttövaltaan kuuluvat maakaasualan yritykset ja kaasua kuluttavat yritykset osallistuvat palveluntarjoajan järjestämään kysynnän yhdistämisprosessiin yhtenä mahdollisena keinona saavuttaa asetuksen (EU) 2017/1938 6 a ja 20 artiklassa tarkoitetut täyttötavoitteet.
2. Jäsenvaltioiden, joilla ei ole maanalaisia kaasuvaroja, on vaadittava, että niiden lainkäyttövaltaan kuuluvat maakaasualan yritykset ja kaasua kuluttavat yritykset osallistuvat palveluntarjoajan järjestämään kysynnän yhdistämisprosessiin määrillä, jotka ovat vähintään 15 prosenttia asetuksen (EU) 2017/1938 6 a ja 20 artiklassa tarkoitettujen täyttötavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavista kokonaismääristä.
3. Jäsenvaltioiden, joilla ei ole maanalaisia kaasuvaroja, on vaadittava, että niiden lainkäyttövaltaan kuuluvat maakaasualan yritykset ja kaasua kuluttavat yritykset osallistuvat palveluntarjoajan järjestämään kysynnän yhdistämisprosessiin määrillä, jotka ovat vähintään 15 prosenttia asetuksen (EU) 2017/1938 6 c ja 20 artiklassa tarkoitettuja rajatylittäviä täyttötavoitteita vastaavista määristä.
4. Maakaasualan yritykset ja kaasua kuluttavat yritykset, jotka osallistuvat kysynnän yhdistämiseen pakollisen veloitteen nojalla, voivat yhdistämisprosessin jälkeen päättää olla ostamatta kaasua. Ostettua kaasua voidaan käyttää muihin tarkoituksiin kuin varastojen täyttämiseen.

11 artikla

Kaasunhankintakonsortio

Maakaasualan yritykset ja kaasua kuluttavat yritykset, jotka osallistuvat palveluntarjoajan järjestämään kysynnän yhdistämiseen, voivat koordinoida läpinäkyvällä tavalla hankintasopimuksen ehtojen osatekijöitä tai käyttää yhteishankintasopimuksia parempien ehtojen saavuttamiseksi toimittajiensa kanssa edellyttäen, että ne noudattavat unionin oikeutta, myös unionin kilpailulainsäädäntöä, erityisesti SEUT 101 ja 102 artiklaa, kuten komissio voi tämentää asetuksen (EY) N:o 1/2003 10 artiklan mukaisessa päätöksessä, sekä tämän asetuksen 3 artiklan mukaista läpinäkyvyysovaatimusta.

3 JAKSO

Toimenpiteet nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten, kaasuvästöjen ja putkistöjen käytön tehostamiseksi

12 artikla

Jälkemarkkinoilla myytävän kapasiteetin varausalusta nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksen käyttäjille ja kaasuvästöjen käyttäjille

Nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten käyttäjillä ja kaasuvästöjen käyttäjillä, jotka haluavat jälleenmyydä sovitun kapasiteettinsa jälkemarkkinoilla, siten kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 715/2009⁽¹⁾ 2 artiklan 6 alakohdassa määritellään, on oltava oikeus siihen. Nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten haltijoiden ja kaasuvästöjen haltijoiden on viimeistään 28 päivänä helmikuuta 2023 perustettava yksittäin tai alueellisesti nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten käyttäjille ja kaasuvästöjen käyttäjille läpinäkyvä ja syrjimätön varausalusta tai hyödynnettävä jo olemassa olevaa varausalustaa niiden sovitun kapasiteetin jälleenmyymiseksi jälkemarkkinoilla.

13 artikla

Nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten ja kaasuvästöjen avoimuusfoorumit

1. Nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten haltijoiden ja kaasuvästöjen haltijoiden on julkistettava viimeistään 28 päivänä helmikuuta 2023 kaikki asetuksen (EY) N:o 715/2009 19 artiklassa vaaditut tiedot eurooppalaisesta LNG-avoimuusfoorumista ja eurooppalaisesta västöjen avoimuusfoorumista avoimella ja käyttäjystävällisellä tavalla. Sääntelyviranomaiset voivat vaatia kyseisten laitosten haltijoita julkistamaan kaikki lisätiedot, jotka ovat merkityksellisiä verkon käyttäjille.

2. Nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten, joille on myönnetty vapautus kolmansien osapuolten pääsyä koskevista säännöistä direktiivin 2009/73/EY 36 artiklan mukaisesti, sekä kaasuvästöjen haltijoiden, jotka ovat kyseisen direktiivin 33 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun neuvotteluihin perustuvan kolmansien osapuolten verkkoon pääsyä koskevan järjestelmän alaisia, on julkistettava lopulliset infrastruktuuritariffit viimeistään 31 päivänä tammikuuta 2023.

14 artikla

Siirtokapasiteetin tehokkaampi käyttö

1. Siirtoverkonhaltijoiden on tarjottava vajaan käytettyä sovittua kiinteää kapasiteettia yhteenliitännäispisteissä ja virtuaalisissa yhteenliitännäispisteissä kuukausikapasiteettituotteena ja vuorokautisina ja päivänsisäisinä kapasiteettituotteina kyseessä olevana kuukautena siinä tapauksessa, että 2 kohdan mukaista vajaan käyttöä esiintyy.

2. Sovittu kiinteä kapasiteetti on katsottava vajaan käytetyksi, jos verkonkäyttäjä käytti tai tarjosi keskimäärin alle 80 prosenttia varatusta kiinteästä kapasiteetista yhteenliitännäispisteessä ja virtuaalisessa yhteenliitännäispisteessä edeltävän kalenterikuukauden aikana. Siirtoverkonhaltijan on seurattava käyttämätöntä kapasiteettia ja ilmoitettava verkonkäyttäjälle takaisin vedettävän kapasiteetin määrä asianomaisessa yhteenliitännäispisteessä tai virtuaalisessa yhteenliitännäispisteessä viimeistään ennen kuin se ilmoittaa tulevassa kuukausikapasiteetti huutokaupassa tarjolle asetettavan kapasiteetin määrän asetuksen (EU) 2017/459 mukaisesti.

3. Tarjolle asetettavan kapasiteetin on vastattava edeltävän kalenterikuukauden keskimääräisen käytön ja kuukautta pidemmäksi ajaksi sovitun kiinteän kapasiteetin 80 prosentin välistä erotusta.

4. Kapasiteettia jaettaessa huutokaupassa asetuksen (EU) 2017/459 mukaisesti tarjotun käytettävissä olevan kapasiteetin on oltava etusijalla 2 kohdan mukaisesti huutokauppaan sisältyvään vajaan käytettyyn kapasiteettiin nähden

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 715/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, maakaasunsiirtoverkkoihin pääsyä koskevista edellytyksistä ja asetuksen (EY) N:o 1775/2005 kumoamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 36).

5. Jos siirtoverkonhaltijan tarjoama vajaasti käytetty kapasiteetti myydään, se on vedettävä takaisin sovittuun kapasiteetin alkuperäiseltä haltijalta. Alkuperäinen haltija voi käyttää takaisin vedettyä kiinteää kapasiteettia keskeytyvästi.

6. Kapasiteettisopimukseen perustuvat oikeudet ja velvollisuudet pysyvät verkon käyttäjällä, kunnes siirtoverkonhaltija jakaa kapasiteetin edelleen toiselle käyttäjälle, ja niiltä osin kuin siirtoverkonhaltija ei jaa kyseistä kapasiteettia edelleen.

7. Ennen kuin siirtoverkon haltija tarjoaa vajaasti käytettyä kiinteää kapasiteettia tämän artiklan mukaisesti, sen on analysoitava mahdolliset vaikutukset kaikissa ylläpitämässään yhteenliitäntäpisteissä ja ilmoitettava niistä toimivaltaiselle kansalliselle sääntelyviranomaiselle. Poiketen siitä, mitä tämän artiklan 1–6 kohdassa säädetään ja riippumatta siitä, ovatko kyseiset yhteenliitäntäpisteet ylikuormittuneita, kansalliset sääntelyviranomaiset voivat päättää ottaa käyttöön kaikkien yhteenliitäntäpisteiden osalta jonkin seuraavista mekanismeista:

- a) kiinteän kapasiteetin seuraavan päivän ”käytä tai menetä” -mekanismi asetuksen (EU) 2017/459 mukaisesti ja ottaen huomioon asetuksen (EY) N:o 715/2009 liitteessä I olevan 2.2.3 kohdan;
- b) asetuksen (EY) N:o 715/2009 liitteessä I olevan 2.2.2 kohdan mukaisesti ylivoimaus- ja takaisinostojärjestelmä, joka tarjoaa tekniseen kapasiteettiin vähintään 5 prosentin lisäkapasiteetin asiaankuuluvassa yhteenliitäntäpisteessä; tai
- c) vähintään tarjotaan alun perin nimeämätön kapasiteetti seuraavan päivän ja päivänsisäisen kapasiteetin pohjalta jaettavaksi keskeytyvänä kapasiteettina.

Tämän artiklan 1–6 kohtaa sovelletaan ilman eri toimenpiteitä, jos jotakin ensimmäisen alakohdan mukaista vaihtoehtoista mekanismia ei sovelleta 31 päivään maaliskuuta 2023 mennessä.

8. Ennen 7 kohdassa tarkoitetun päätöksen tekemistä kansallisen sääntelyviranomaisen on kuultava viereisen jäsenvaltion kansallista sääntelyviranomaista ja otettava huomioon kyseisen viranomaisen lausunnot. Jos otto- ja syöttöjärjestelmä kattaa useamman kuin yhden jäsenvaltion, jossa toimii useampi kuin yksi siirtoverkonhaltija, asianomaisten jäsenvaltioiden kansallisten sääntelyviranomaisten on päätettävä yhdessä 7 kohdan soveltamisesta.

III LUKU

TOIMENPITEET LIIAN KORKEIDEN KAASUN HINTOJEN JA LIALLISEN PÄIVÄNSISÄISEN VOLATILITEETIN EHKÄISEMISEKSI ENERGIAJOHDANNAISMARKKINOILLA

1 JAKSO

Tilapäinen päivänsisäinen väline energiajohdannaismarkkinoiden liiallisen volatiliteetin hallitsemiseksi

15 artikla

Päivänsisäisen volatiliteetin hallintamekanismi

1. Kunkin kauppapaikan, jossa käydään kauppaa energiaan liittyvillä hyödykejohdannaisilla, on mahdollisimman pian, mutta viimeistään 31 päivänä tammikuuta 2023 perustettava kullekin siinä kaupankäynnin kohteena olevalle energiaan liittyvälle hyödykejohdannaiselle päivänsisäisen volatiliteetin hallintamekanismi, joka perustuu hintojen ylä- ja alarajaan, jäljempänä ’hintarajat’, jotka määrittävät hinnat, joiden ylä- ja alapuolella toimeksiantoja ei saa toteuttaa, jäljempänä ’päivänsisäisen volatiliteetin hallintamekanismi’. Kauppapaikkojen on varmistettava, että päivänsisäisen volatiliteetin hallintamekanismi estää energiaan liittyvien hyödykejohdannaisien liialliset hinnanmuutokset kaupankäyntipäivän sisällä. Päivänsisäistä volatiliteetin hallintamekanismia perustaessaan kauppapaikkojen on myös varmistettava, että kyseisten toimenpiteiden toteuttaminen ei estä luotettavien päivän päätöshintojen muodostumista.

2. Kauppapaikkojen on vahvistettava kullekin niissä kaupankäynnin kohteena olevalle energiaan liittyvälle hyödykejohdannaiselle sovellettava laskentamenetelmä, jolla määritetään hintarajat suhteessa viitehintaan. Päivän ensimmäinen viitehinta on yhtä suuri kuin asiaankuuluvan kaupankäyntipäivän alkaessa määräytynyt hinta. Seuraavat viitehinnat ovat viimeisimmät säännöllisin väliajoin havaitut markkinahinnat. Jos kaupankäynti keskeytyy kaupankäyntipäivän aikana, ensimmäinen keskeytyksen jälkeinen viitehinta on uudelleen käynnistetyn kaupankäynnin aloitushinta.
3. Hintarajat on ilmaistava joko absoluuttisena arvona tai suhteellisesti prosentuaalisena vaihteluna suhteessa viitehintaan. Kauppapaikkojen on mukautettava laskentamenetelmä kunkin energiaan liittyvän hyödykejohdannaisen erityispiirteisiin, tällaisen johdannaisen markkinan likviditeettiprofiiliin ja sen volatilititeettiprofiiliin. Kauppapaikan on ilmoitettava menetelmä toimivaltaiselle viranomaiselle ilman aiheetonta viivytystä.
4. Kauppapaikkojen on määritettävä hintarajat säännöllisesti uudelleen kaupankäyntiaikana viitehinnan perusteella.
5. Kauppapaikkojen on julkistettava käyttöön ottamansa päivänsisäisen volatilitietin hallintamekanismin ominaispiirteet ilman aiheetonta viivytystä tai aina, kun ne ovat hakeneet muutosta.
6. Kauppapaikkojen on toteutettava päivänsisäisen volatilitietin hallintamekanismi joko sisällyttämällä se olemassa oleviin hintavaihtelurajoihinsa, jotka ne ovat jo ottaneet käyttöön direktiivin 2014/65/EU mukaisesti, tai täydentävänä mekanismina.
7. Jos kauppapaikka aikoo muuttaa tiettyyn energiaan liittyvään hyödykejohdannaiseen sovellettavien hintarajojen laskentamenetelmää, sen on ilmoitettava suunnitelluista muutoksista toimivaltaiselle viranomaiselle ilman aiheetonta viivytystä.
8. Jos Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA) 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti keräämät tiedot osoittavat, että mekanismin toteuttamisen johdonmukaisuutta on lisättävä, jotta voidaan varmistaa liiallisen hintavolatilitietin tehokkaampi hallinta kaikkialla unionissa, komissio voi hyväksyä täytäntöönpanosäädöksiä, joissa täsmennetään yhdenmukaiset periaatteet päivänsisäisen volatilitietin hallintamekanismin toteuttamiselle ottaen huomioon kunkin energiaan liittyvän hyödykejohdannaisen erityispiirteet, tällaisen johdannaisen markkinan likviditeettiprofiili ja sen volatilititeettiprofiili. Jotta voidaan erityisesti varmistaa sellaisten kauppapaikkojen sujuva toiminta, joissa käydään kauppaa energiaan liittyvillä hyödykejohdannaisilla, komissio voi määrittellä aikavälit, joina hintarajat määritetään uudelleen, tai toimenpiteet, jotka on toteutettava, jos kaupankäynti siirtyy kyseisten hintarajojen ulkopuolelle, mukaan lukien säännökset, joilla varmistetaan luotettavien päivän päätöshintojen muodostuminen. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 29 artiklassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

16 artikla

Toimivaltaisten viranomaisten tehtävä

1. Toimivaltaisten viranomaisten on valvottava päivänsisäisen volatilitietin hallintamekanismien toteuttamista. Toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että erot päivänsisäisen volatilitietin hallintamekanismien toteuttamisessa niiden jäsenvaltioihin sijoittautuneissa kauppapaikoissa perustellaan asianmukaisesti asianomaisten kauppapaikkojen tai energiaan liittyvien hyödykejohdannaisien erityispiirteillä.
2. Toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että kauppapaikat toteuttavat asianmukaiset alustavat mekanismit, joilla varmistetaan, että energiaan liittyvien hyödykejohdannaisien markkinoiden liiallista volatilitietin lievennetään 15 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna päivänsisäisen volatilitietin hallintamekanismin perustamiseen asti.
3. Toimivaltaisten viranomaisten on raportoitava ESMalle siitä, miten niiden valvomat kauppapaikat ovat toteuttaneet päivänsisäisen volatilitietin hallintamekanismin, kolmen viikon kuluessa 15 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua päiväästä ja vähintään neljännesvuosittain.

*17 artikla***ESMA:n koordinoitettava**

1. ESMA koordinoi ja seuraa päivänsisäisen volatiliiteetin hallintamekanismien täytäntöönpanoa toimivaltaisten viranomaisten sille 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti toimittamien raporttien perusteella.
2. ESMA dokumentoi toimivaltaisten viranomaisten raporttien perusteella mahdolliset erot päivänsisäisen volatiliiteetin hallintamekanismien toteuttamisessa eri lainkäyttöalueilla unionissa. ESMA toimittaa 30 päivään kesäkuuta 2023 mennessä komissiolle kertomuksen, jossa arvioidaan päivänsisäisen volatiliiteetin hallintamekanismien toimivuutta. Komissio harkitsee kyseisen kertomuksen perusteella, antaako se neuvostolle ehdotuksen tämän asetuksen muuttamiseksi.

*2 JAKSO***ACERille annettavat valtuudet kerätä ja julkaista objektiivisia hintatietoja***18 artikla***Hinta-arviointien tekemiseen ja viitearvojen määrittämiseen liittyvät ACERin tehtävät ja valtuudet**

1. ACER laatii ja julkaisee kiireellisesti päivittäisen nesteytetyn maakaasun hinta-arvioinnin alkaen viimeistään 13 päivänä tammikuuta 2023. Nesteytetyn maakaasun hinta-arviointia varten ACER kerää ja käsittelee järjestelmällisesti liiketoimia koskevia LNG-markkinatietoja. Hinta-arvioinneissa on otettava tarpeen mukaan huomioon alueelliset erot ja markkinaolosuhteet.
2. ACER laatii ja julkaisee viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2023 päivittäisen LNG-viitearvon, joka määritetään päivittäisen nesteytetyn maakaasun hinta-arvioinnin ja ensimmäisenä erääntyvän (front-month) TTF Gas Futures -sopimuksen selvityshinnan, jonka ICE Endex Markets B.V. vahvistaa päivittäin, välisen eron perusteella. LNG-viitearvon määrittämiseksi ACER kerää ja käsittelee järjestelmällisesti kaikkia LNG-markkinatietoja.
3. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) N:o 1227/2011 3 artiklan 4 kohdan b alakohdassa säädetään, asetuksen (EU) N:o 1227/2011 mukaisia markkinaosapuolten velvoitteita ja kieltoja sovelletaan LNG-markkinaosapuoliin. ACERille asetuksella (EU) N:o 1227/2011 ja täytäntöönpanoasetuksella (EU) N:o 1348/2014 myönnettyjä valtuuksia sovelletaan myös LNG-markkinaosapuoliin, mukaan lukien luottamuksellisuutta koskevat säännökset.

*19 artikla***Nesteytetyn maakaasun hinta-arviointien ja viitearvon julkaiseminen**

1. Nesteytetyn maakaasun hinta-arviointi on julkaistava päivittäin ja viimeistään klo 18.00 Keski-Euroopan aikaa suoran kaupan hinta-arviointia varten. ACER julkaisee nesteytetyn maakaasun hinta-arvioinnin julkaisemisen lisäksi 31 päivään maaliskuuta 2023 mennessä päivittäin myös LNG-viitearvon viimeistään klo 19.00 Keski-Euroopan aikaa tai niin pian kuin se on teknisesti mahdollista.
2. Tämän artiklan soveltamiseksi ACER voi käyttää kolmannen osapuolen palveluja.

*20 artikla***LNG-markkinatietojen toimittaminen ACERille**

1. LNG-markkinaosapuolten on toimitettava ACERille päivittäin 21 artiklassa vahvistettujen eritelmien mukaiset LNG-markkinatiedot standardoidussa muodossa korkealaatuisen siirtoprotokollan avulla ja niin reaaliaikaisesti kuin teknisesti mahdollista ennen päivittäisen nesteytetyn maakaasun hinta-arvioinnin julkaisemista (klo 18.00 Keski-Euroopan aikaa).

2. Komissio voi hyväksyä täytäntöönpanosäädöksiä, joissa täsmennetään ajankohta, johon mennessä LNG-markkinatiedot on toimitettava ennen 1 kohdassa tarkoitetun nesteytetyn maakaasun hinta-arvioinnin päivittäistä julkaisemista. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 29 artiklassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.
3. ACER antaa tarvittaessa komissiota kuultuaan ohjeita seuraavista:
 - a) ilmoitettavat yksityiskohtaiset tiedot täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1348/2014 mukaisesti nykyisin ilmoitettavien liiketoimitietojen ja perustietojen lisäksi, mukaan lukien osto- ja myyntitarjouksia koskevat tiedot; ja
 - b) menettely, vakiomuoto ja sähköinen muoto sekä tekniset ja organisatoriset vaatimukset sellaisten tietojen toimittamiseksi, joita käytetään vaadittujen LNG-markkinatietojen toimittamiseksi.
4. LNG-markkinaosapuolten on toimitettava vaaditut LNG-markkinatiedot ACERille maksutta ja ACERin perustamien raportointikanavien kautta käyttäen mahdollisuuksien mukaan jo olemassa tai saatavilla olevia menettelyjä.

21 artikla

LNG-markkinatietojen laatu

1. LNG-markkinatietoihin on sisällyttävä:
 - a) sopimuksen osapuolet, mukaan lukien osto-/myynti-indikaattori;
 - b) ilmoittava osapuoli;
 - c) transaktiohintaa;
 - d) sopimuksen mukaiset määrät;
 - e) sopimuksen arvo;
 - f) LNG-lastin saapumisen aikaikkuna;
 - g) toimitusehdot;
 - h) toimituspaikat;
 - i) aikaleimatiedot kaikista seuraavista:
 - i) osto- tai myyntitarjouksen tekopäivä ja -aika;
 - ii) transaktiopäivä ja -aika;
 - iii) osto- tai myyntitarjouksen tai liiketoimen ilmoittamispäivä ja -aika;
 - iv) LNG-markkinatietojen vastaanotto ACERissa.
2. LNG-markkinaosapuolten on toimitettava ACERille LNG-markkinatiedot seuraavissa yksiköissä ja valuutoissa:
 - a) kauppaa-, osto- ja myyntiyksikköhinnat on ilmoitettava sopimuksessa määriteltynä valuuttana ja euroina megawattituntia kohti, ja niihin on tarvittaessa sisällytettävä sovelletut muunto- ja vaihtokurssit;
 - b) sopimuksen mukaiset määrät on ilmoitettava sopimuksessa määriteltynä yksikköinä ja megawattitunteina;
 - c) saapumisaikaikkuna on ilmoitettava toimituspäivinä UTC-muodossa;
 - d) toimituspaikasta on ilmoitettava ACERin luetteloida voimassa oleva tunniste, joka mainitaan esimerkiksi luettelossa nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksista, joita raportointivaatimukset koskevat asetuksen (EU) N:o 1227/2011 ja täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1348/2014 mukaisesti; aikaleimatiedot on ilmoitettava UTC-muodossa;
 - e) pitkän aikavälin sopimuksen hintakaava, josta hinta johdetaan, on ilmoitettava kokonaisuudessaan, jos se on merkityksellinen.

3. ACER antaa ohjeita siitä, millä perusteilla yhden ilmoittajan katsotaan vastaavan merkittävästä osasta tietyn viiteajanjakson aikana toimitetuista LNG-markkinatiedoista ja miten tämä tilanne otetaan huomioon sen päivittäisessä nesteytetyn maakaasun hinta-arvioinnissa ja LNG-viitearvoissa.

22 artikla

Toiminnan jatkuvuus

ACER tarkastelee säännöllisesti uudelleen ja päivittää nesteytetyn maakaasun viitehinta-arviointia ja LNG-viitearvoa koskevaa menetelmäänsä sekä LNG-markkinatietojen raportoinnissa ja nesteytetyn maakaasun hinta-arviointien ja LNG-viitearvojen julkaisemisessa käytettyä menetelmää, ottaen huomioon LNG-markkinatietojen toimittajien näkemykset, sekä julkaisee ne.

IV LUKU

KAASUHÄTÄTILANTEESSA TOTEUTETTAVAT TOIMENPITEET

1 JAKSO

Kaasualan yhteisvastuu sähköntoimitusta, keskeisiä teollisuudenaloja ja suojattuja asiakkaita varten

23 artikla

Yhteisvastuuseen perustuvan suojan laajentaminen sähkön toimitusvarmuuden kannalta kriittisiin kaasumääriin

1. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) 2017/1938 13 artiklan 3 kohdassa säädetään, kyseisen asetuksen 13 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaista yhteisvastuutoimenpidettä sovelletaan ainoastaan, jos yhteisvastuuta pyytävä jäsenvaltio ei ole pystynyt kattamaan
 - a) yhteisvastuumekanismin nojalla suojattujen asiakkaidensa kaasun saannin vajeusta tai, jos jäsenvaltio on toteuttanut väliaikaisia toimenpiteitä suojattujen asiakkaiden ei-välttämättömän kulutuksen vähentämiseksi tämän asetuksen 24 artiklan mukaisesti, yhteisvastuumekanismin nojalla suojattujen asiakkaidensa välttämättömiä kaasunkulutuskasumääriä;
 - b) sähkön toimitusvarmuuden kannalta kriittistä kaasumäärää asetuksen (EU) 2017/1938 11 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun toimenpiteen soveltamisesta huolimatta. Tällöin sovelletaan asetuksen (EU) 2017/1938 13 artiklan 3 kohdan b, c ja d alakohdassa säädettyjä ehtoja.
2. Jäsenvaltioilla, jotka ovat velvollisia tarjoamaan yhteisvastuuta 1 kohdan nojalla, on oikeus vähentää yhteisvastuutarjouksesta;
 - a) toimitukset yhteisvastuumekanismin nojalla suojatuille asiakkailleen siinä määrin kuin kyse on välttämättömistä määristä tai, jos jäsenvaltio on toteuttanut väliaikaisia toimenpiteitä suojattujen asiakkaiden ei-välttämättömän kulutuksen vähentämiseksi 24 artiklan mukaisesti, yhteisvastuumekanismin nojalla suojattujen asiakkaidensa välttämättömien kaasunkulutuskasumäärien toimitukset;
 - b) sähkön toimitusvarmuuden kannalta kriittisten kaasumäärien toimitukset;
 - c) kaasumäärien toimitukset kaasun tuotantoon ja siirtoon tarvittavaa sähköä varten; ja
 - d) kaasumäärät, jotka ovat tarpeen liitteessä II tarkoitetun toimitusvarmuutta koskevan kriittisen infrastruktuurin toiminnan kannalta sekä sellaisten muiden laitosten toiminnan kannalta, joilla on ratkaiseva merkitys asevoimien, kansallisen turvallisuuden ja humanitaariseen apuun liittyvien palvelujen toiminnan kannalta.
3. Edellä 1 kohdan b alakohdassa sekä 2 kohdan b ja d alakohdassa tarkoitetut sähkön toimitusvarmuuden kannalta kriittiset kaasumäärät eivät saa ylittää liitteessä I esitettyjä määriä. Jos jäsenvaltio voi osoittaa, että sähkökriisin välttämiseksi jäsenvaltiossa tarvitaan suurempi määrä kaasua, komissio voi asianmukaisesti perustellusta pyynnöstä päättää sallia suurempien määrien vähentämisen.

4. Jos jäsenvaltioita, joiden sähköjärjestelmä on synkronoitu vain jonkin kolmannen maan sähköjärjestelmän kanssa, pyydetään tarjoamaan yhteisvastuutoimenpiteitä, ne voivat poikkeuksellisesti vähentää suurempia kaasumääriä siinä tapauksessa, että sähköjärjestelmän synkronointi kyseisen kolmannen maan järjestelmän kanssa lakkaa toimimasta, niin pitkäksi aikaa kuin sähköjärjestelmän turvallisen ja luotettavan toiminnan varmistaminen edellyttää sähköjärjestelmäpalveluja eristetyksi tai muita sähkön siirtoverkonhaltijan palveluja.

24 artikla

Suojattuja asiakkaita koskevat kysynnän vähentämistoimenpiteet

1. Jäsenvaltiot voivat poikkeuksellisesti toteuttaa väliaikaisia toimenpiteitä asetuksen (EU) 2017/1938 2 artiklan 5 alakohdassa määriteltyjen suojattujen asiakkaiden ei-välttämättömän kulutuksen vähentämiseksi erityisesti silloin, kun on julistettu jokin asetuksen (EU) 2017/1938 11 artiklan 1 kohdan ja 12 artiklan mukaisista kriisitasoista tai asetuksen (EU) 2022/1369 mukainen unionin hälytystilanne. Tällaiset toimenpiteet on rajoitettava kaasun ei-välttämättömiin käyttötarkoituksiin, ja niissä on otettava huomioon asetuksen (EU) 2022/1369 6 artiklan 2 kohdassa säädetyt tekijät. Tällaisia poikkeuksellisia toimenpiteitä voidaan toteuttaa vasta sen jälkeen, kun asetuksen (EU) 2017/1938 2 artiklan 7 alakohdassa määritellyt toimivaltaiset viranomaiset ovat laatineet arvion edellytyksistä tällaisten ei-välttämättömien kaasumäärien määrittämiseksi.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden seurauksena heikossa asemassa olevien asiakkaiden, siten kuin jäsenvaltiot ovat ne määritelleet direktiivin 2009/73/EY 3 artiklan 3 kohdan mukaisesti, kulutusta ei saa missään tapauksessa vähentää, eivätkä jäsenvaltiot saa kytkeä suojattuja asiakkaita irti verkosta tämän artiklan 1 kohdan soveltamisen seurauksena.

25 artikla

Rajatyttäviä virtoja koskevat suojausmitat

Jos komissio pyytää asetuksen (EU) 2017/1938 12 artiklan 6 kohdan ensimmäisen alakohdan nojalla sellaisten toimenpiteiden lopettamista, jotka tarpeettomasti rajoittavat rajatyttäviä kaasuvirtoja tai mahdollisuuksia käyttää kaasuinfrastruktuuria tai jotka vaarantavat kaasutoimitukset toisessa jäsenvaltiossa, asetuksen (EU) 2017/1938 2 artiklan 7 alakohdassa määritellyn toimivaltaisen viranomaisen tai kyseisen asetuksen 12 artiklan 6 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuna jäsenvaltion on, sen sijaan että se noudattaisi asetuksen (EU) 2017/1938 12 artiklan 6 kohdan toisessa alakohdassa säädettyä menettelyä, muutettava toimintaansa tai toteutettava toimia kyseisen asetuksen 12 artiklan 5 kohdan noudattamisen varmistamiseksi.

2 JAKSO

Yhteisvastuutoimenpiteiden tarjoamista koskevat säännöt

26 artikla

Yhteisvastuuvaihtojen tilapäinen laajentaminen jäsenvaltioihin, joissa on nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksia

1. Asetuksen (EU) 2017/1938 13 artiklan 1 kohdan mukaista velvoitetta toteuttaa yhteisvastuutoimenpiteitä ei sovelleta ainoastaan niihin jäsenvaltioihin, jotka on suoraan liitetty yhteisvastuuta pyytävään jäsenvaltioon, vaan myös jäsenvaltioihin, joissa on nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksia, edellyttäen, että asiaankuuluvassa infrastruktuurissa on käytettävissä tarvittava kapasiteetti, LNG-alukset ja -säiliöalukset mukaan lukien.

2. Asetuksen (EU) 2017/1938 13 artiklan 2–9 kohtaa sovelletaan jäsenvaltioihin, joissa on nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksia, ellei tässä asetuksessa toisin säädetä.

3. Jäsenvaltiot, joissa on nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksia mutta joita ei ole suoraan liitetty yhteisvastuuta pyytävään jäsenvaltioon, voivat sopia kahdenvälisesti minkä tahansa muun jäsenvaltion kanssa tarvittavista teknisistä, oikeudellisista ja rahoitukseen liittyvistä järjestelyistä, joita sovelletaan yhteisvastuun tarjoamiseen.

4. Jäljempänä olevan 27 artiklan mukaisia yhteisvastuutoimenpiteiden tarjoamista koskevia oletussääntöjä sovelletaan myös niihin jäsenvaltioihin, joilla ei ole suoraa yhteyttä, siltä osin kuin kahdenvälisiä järjestelyjä ei ole tehty yhteisvastuuta koskevan pyynnön vastaanottohetkellä.

27 artikla

Yhteisvastuutoimenpiteitä koskevat oletussäännöt

1. Jos kaksi jäsenvaltiota ei ole sopinut tarvittavista teknisistä, oikeudellisista ja rahoitukseen liittyvistä järjestelyistä asetuksen (EU) 2017/1938 13 artiklan 10 kohdan mukaisesti, jäljempänä 'yhteisvastuusopimus', kyseisen asetuksen 13 artiklan 1 kohdassa säädetyn velvoitteen mukaiseen kaasun toimittamiseen hätätilanteessa sovelletaan tässä artiklassa säädettyjä edellytyksiä.
2. Korvaus yhteisvastuutoimenpiteestä ei saa ylittää kohtuullisia kustannuksia, ja siihen on asetuksen (EU) 2017/1938 13 artiklan 8 kohdasta poiketen joka tapauksessa sisällyttävä
 - a) kaasun hinta yhteisvastuuta tarjoavassa jäsenvaltiossa;
 - b) varastointi- ja siirtokustannukset, mukaan lukien mahdolliset maksut, jotka aiheutuvat LNG-erien uudelleenohjaamisesta pyydettyyn yhteenliittämispisteeseen;
 - c) asiaan liittyvistä oikeudenkäynti- tai välimiesmenettelyistä, joissa yhteisvastuuta tarjoava jäsenvaltio on osallisena, aiheutuvat kustannukset;
 - d) muut epäsuorat kustannukset, joita kaasun hinta ei kata, kuten korvaukset taloudellisista tai muista vahingoista, jotka aiheutuvat yhteisvastuun tarjoamiseen liittyvästä asiakkaiden pakollisesta kiinteän kuormituksen purkamisesta, edellyttäen, että kyseiset epäsuorat kustannukset eivät ole suuremmat kuin 100 prosenttia kaasun hinnasta.
3. Jos jäsenvaltio pyytää korvausta 2 kohdan d alakohdan mukaisista epäsuorista kustannuksista, jotka ovat suuremmat kuin 100 prosenttia kaasun hinnasta, komissio päättää asiaankuuluvia toimivaltaisia viranomaisia kuultuaan, onko suurempi korvaus asianmukainen ottaen huomioon tapauksen sopimukseen liittyvät ja kansalliset erityisolosuhteet ja energiayhteisvastuun periaate.
4. Jolleivät yhteisvastuuta pyytävä jäsenvaltio ja yhteisvastuuta tarjoava jäsenvaltio sovi muusta hinnasta, yhteisvastuuta pyytävälle jäsenvaltiolle toimitetun kaasun hinnan on vastattava vuorokausimarkkinahintaa yhteisvastuuta tarjoavassa jäsenvaltiossa yhteisvastuupyynnön edeltäneen päivän aikana tai vastaavaa vuorokausimarkkinahintaa lähimmässä pörsissä, jonne on pääsy, lähimmässä virtuaalisessa kauppapaikassa, jonne on pääsy, tai jossakin sovitussa kaasun kauppapaikassa solidaarisuuspyynnön edeltäneen päivän aikana.
5. Yhteisvastuuta pyytävän jäsenvaltion on maksettava korvaus 28 artiklan mukaisen yhteisvastuupyynnön yhteydessä toimitetuista kaasumääristä suoraan yhteisvastuuta tarjoavalle jäsenvaltiolle tai toimijalle, jonka molemmat jäsenvaltiot ilmoittavat vastauksessaan yhteisvastuupyynnön sekä vastaanottamista ja vastaanotettavaa määrää koskevassa ilmoituksessa.
6. Jäsenvaltion, jolle yhteisvastuutoimenpidettä koskeva pyyntö on osoitettu, on tarjottava yhteisvastuutoimenpide mahdollisimman pian ja viimeistään kolmen päivän kuluttua pyynnöstä. Jäsenvaltio voi kieltäytyä yhteisvastuun tarjoamisesta yhteisvastuuta pyytävälle jäsenvaltiolle ainoastaan, jos se osoittaa, että
 - a) sillä ei ole riittävästi kaasua 23 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja määriä varten; tai
 - b) sillä ei ole käytettävissään riittävää yhteenliittämiskapasiteettia, kuten asetuksen (EU) 2017/1938 13 artiklan 7 kohdassa säädetään, eikä sillä ole mahdollisuutta tarjota riittäviä määriä nesteytettyä maakaasua.
7. Tässä artiklassa säädettyjen oletussääntöjen lisäksi jäsenvaltiot voivat sopia teknisistä järjestelyistä ja yhteisvastuun tarjoamisen koordinoinnista.
8. Tämä artikla ei rajoita kaasuverkon turvallista ja luotettavaa toimintaa koskevien olemassa olevien järjestelyjen soveltamista.

28 artikla

Yhteisvastuutoimenpiteitä koskeva menettely yhteisvastuusopimuksen puuttuessa

1. Jäsenvaltion, joka pyytää yhteisvastuutoimenpiteiden soveltamista, on esitettävä toiselle jäsenvaltiolle yhteisvastuupyynnön, jossa on vähintään seuraavat tiedot:
 - a) jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen yhteystiedot;

- b) jäsenvaltion asiaankuuluvien siirtoverkonhaltijoiden yhteystiedot (tapauksen mukaan);
- c) jäsenvaltion puolesta toimivan kolmannen osapuolen yhteystiedot (tapauksen mukaan);
- d) toimitusjakso, mukaan lukien ensimmäisen mahdollisen toimituksen ajankohta ja toimitusten ennakoitu kesto;
- e) toimituspaikat ja yhteenliitännäispisteet;
- f) kilowattitunteina ilmaistu kaasun määrä kunkin yhteenliitännäispisteen osalta;
- g) kaasun laatu.

2. Yhteisvastuupyyntö on lähetettävä samanaikaisesti jäsenvaltioille, jotka voivat mahdollisesti tarjota yhteisvastuutoimenpiteitä, komissiolle ja asetuksen (EU) 2017/1938 10 artiklan 1 kohdan g alakohdan mukaisesti nimetyille kriisijohtajille.

3. Yhteisvastuupyyntöön vastaanottavan jäsenvaltion on lähetettävä vastaus, jossa ilmoitetaan 1 kohdan a, b ja c alakohdassa tarkoitetut yhteystiedot ja määrä ja laatu, joka voidaan toimittaa yhteenliitännäispisteisiin pyydettyä ajankohtana 1 kohdan d–g alakohdan mukaisesti. Vastauksessa on ilmoitettava mahdollisesta toimitusten rajoittamisesta tai, mikäli ehdottoman välttämätöntä, strategisten varastojen vapauttamisesta johtuva määrä, jos määrä, joka voidaan toimittaa vapaaehtoisilla toimenpiteillä, on riittämätön.

4. Yhteisvastuupyyntö on toimitettava vähintään 72 tuntia ennen ilmoitettua toimitusaikaa. Yhteisvastuupyyntöihin on vastattava 24 tunnin kuluessa. Yhteisvastuuta pyytävän jäsenvaltionon vahvistettava vastaanotto ja vastaanotettava määrä 24 tunnin kuluessa pyydetystä toimitusajasta.

5. Pyyntö voidaan esittää yhden päivän tai usean päivän ajalle, ja vastauksen on vastattava pyydettyä kesto.

6. Jos yhteisvastuuta tarjoavia jäsenvaltioita on useita ja niistä yhden tai useamman kanssa on tehty kahdenvälisiä yhteisvastuujärjestelyjä, kyseiset järjestelyt ovat ensisijaisia kahdenvälisistä järjestelyistä sopineiden jäsenvaltioiden välillä. Tässä artiklassa säädettyjä oletussääntöjä sovelletaan ainoastaan muihin yhteisvastuuta tarjoaviin jäsenvaltioihin.

7. Komissio voi helpottaa yhteisvastuusopimusten täytäntöönpanoa erityisesti tarjoamalla suojatulla verkkoalustalla saatavilla olevan mallin, joka mahdollistaa pyyntöjen ja tarjousten reaaliaikaisen toimittamisen.

V LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

29 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

30 artikla

Uudelleentarkastelu

Komissio tarkastelee tätä asetusta uudelleen 1 päivään lokakuuta 2023 mennessä ottaen huomioon unioniin suuntautuvien kaasutoimitusten yleisen tilanteen ja esittää neuvostolle kertomuksen kyseisen tarkastelun tärkeimmistä tuloksista. Komissio voi kyseisen kertomuksen perusteella ehdottaa tämän asetuksen voimassaolon pidentämistä.

*31 artikla***Voimaantulo ja soveltaminen**

Tämä asetus tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan vuoden ajan sen voimaantulosta.

Asetuksen 14 artiklaa sovelletaan 31 päivästä maaliskuuta 2023.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 19 päivänä joulukuuta 2022.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
J. SÍKELA

LIITE I

a) 23 artiklan mukaiset suurimmat sähkön toimitusvarmuuden kannalta kriittiset kaasumäärät joulukuun 2022 ja maaliskuun 2023 välisenä aikana (arvot, milj. kuutiometriä) ⁽¹⁾

Jäsenvaltio	Joulukuu 2022	Tammikuu 2023	Helmikuu 2023	Maaliskuu 2023
AT	74,24	196,83	152,20	139,35
BE	399,05	458,77	382,76	398,99
BG	61,49	71,26	61,55	63,29
CY	–	–	–	–
CZ	17,26	49,64	34,80	28,28
DE	2 090,53	2 419,56	2 090,59	1 863,77
DK	249,48	295,56	254,87	268,09
EE	5,89	5,78	5,00	1,05
EL	209,95	326,68	317,18	232,80
ES	1 378,23	1 985,66	1 597,27	1 189,29
IE	372,76	375,29	364,26	375,74
FI	28,42	39,55	44,66	12,97
FR	876,37	875,58	802,53	771,15
HR	10,95	66,01	59,99	48,85
HU	82,13	133,97	126,44	93,72
IT	2 166,46	3 304,99	3 110,79	2 774,67
LV	89,26	83,56	84,96	66,19
LT	16,13	20,22	18,81	4,21
LU	–	–	–	–
MT	32,88	34,84	31,43	33,02
NL	684,26	762,31	556,26	480,31
PL	158,14	158,64	136,97	148,64
PT	409,97	415,22	368,54	401,32
RO	130,35	179,35	162,41	159,71
SI	12,98	15,15	13,35	12,80
SK	33,99	47,26	34,80	34,76
SE	18,05	18,61	17,71	15,76

⁽¹⁾ Liitteessä I olevassa a ja b kohdassa esitetyt luvut perustuvat tietoihin, jotka on saatu sähkön siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisen verkoston (Sähkö-ENTSON) asetuksen (EU) 2019/941 9 artiklan mukaisesti tekemästä talvikauden riittävyysarvioinnista, lukuun ottamatta Maltaa, jonka sähköntuotanto perustuu yksinomaan nesteytetyn maakaasuun toimituksiin ja jossa ei ole merkittävää varastointikapasiteettia. Ottaen huomioon pienlämpöarvoisen kaasun erityinen luonne tässä taulukossa esitetyt Alankomaita koskevat arvot olisi kerrottava muutokertoimella 37,89 jaettuna kertoimella 35,17. Liitteessä I olevassa a kohdassa esitetään Sähkö-ENTSON laskemat maakohtaiset määrät joulukuun 2022 ja maaliskuun 2023 välisille kuukausille; liitteessä I olevassa b kohdassa huhtikuun 2023 ja joulukuun 2023 väliselle ajalle esitetyt luvut vastaavat joulukuun 2022 ja maaliskuun 2023 välisen ajan keskimääräisiä arvoja.

b) 23 artiklan mukaiset suurimmat sähkön toimitusvarmuuden kannalta kriittiset kaasumäärät huhtikuun 2023 ja joulukuun 2023 välisenä aikana (arvot, milj. kuutiometriä)

Jäsenvaltio	Kuukausiarvo
AT	140,66
BE	409,89
BG	64,40
CY	–
CZ	32,50
DE	2 116,11
DK	267,00
EE	4,43
EL	271,65
ES	1 537,61
IE	372,01
FI	31,40
FR	831,41
HR	46,45
HU	109,06
IT	2 839,23
LV	80,99
LT	14,84
LU	–
MT	33,03
NL	620,79
PL	150,60
PT	398,76
RO	157,96
SI	13,57
SK	37,70
SE	17,53

LIITE II

23 artiklan 2 kohdan d alakohdassa tarkoitettu toimitusvarmuutta koskeva kriittinen infrastruktuuri

Toimiala	Alatoimiala	
I Energia	1. Sähkö	Sähkön tuotanto- ja siirtoinfrastruktuurit ja -laitteistot sähkötoimitusten osalta
	2. Öljy	Öljyn tuotanto, jalostus, käsittely, varastointi ja siirto putkijohtoja pitkin
	3. Kaasu	Kaasun tuotanto, jalostus, käsittely, varastointi ja siirto putkijohtoja pitkin LNG-terminaalit
II Liikenne	4. Tieliikenne	
	5. Rautatieliikenne	
	6. Lentoliikenne	